https://biblioteca-digitala.ro

Revista MUZICA nr. 2 / 2011

SIMN 2011

Organizator: Uniunea Compozitorilor şi Muzicologilor din România
Co-organizator: Asociaţia Română a Femeilor în Artă

Directori: Irinel Anghel, Mihaela Vosganian

https://biblioteca-digitala.ro

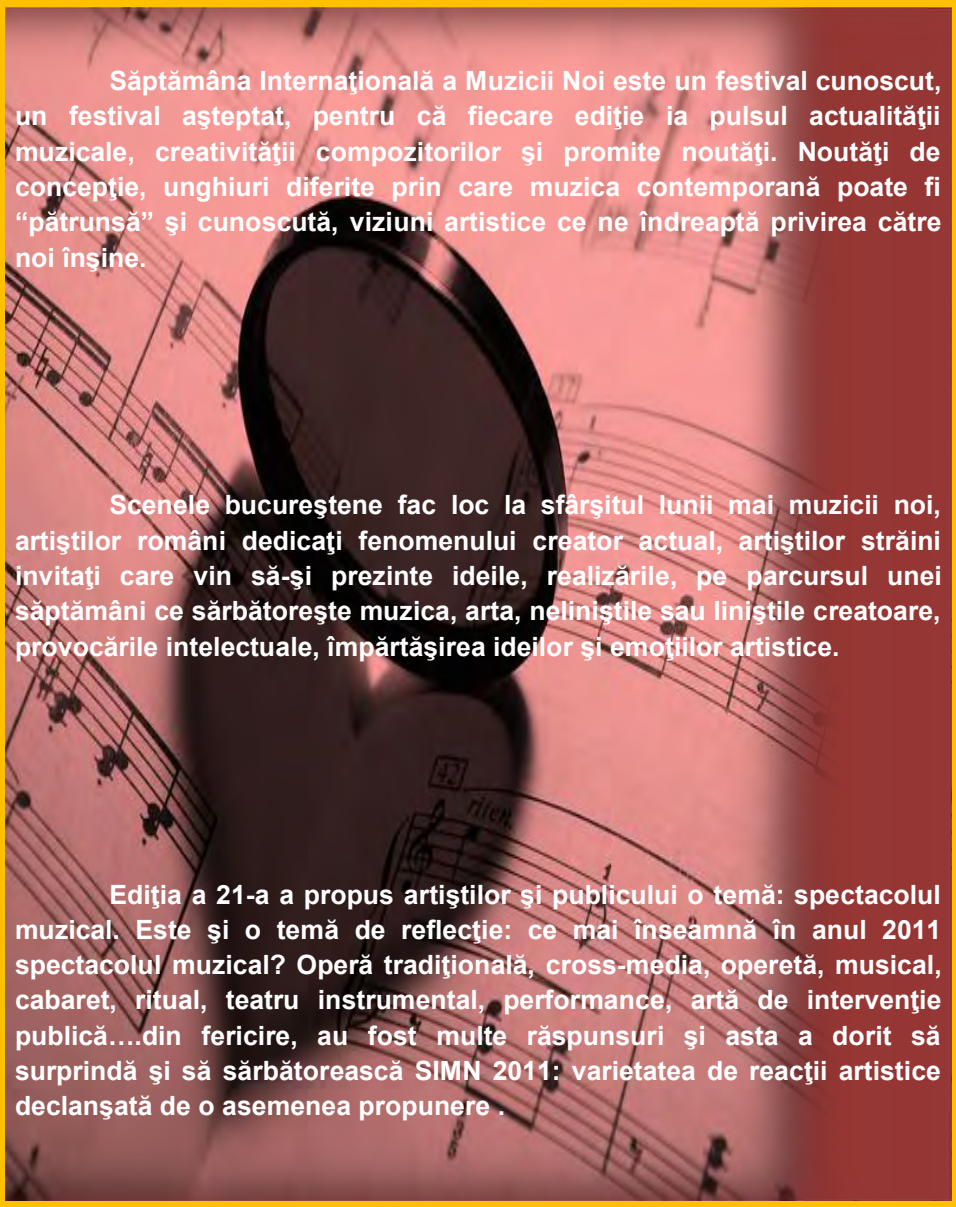

Săptămâna Internaţională a Muzicii Noi este un festival cunoscut, un festival aşteptat, pentru că fiecare ediţie ia pulsul actualităţii muzicale, creativităţii compozitorilor şi promite noutăţi. Noutăţi de concepţie, unghiuri diferite prin care muzica contemporană poate fi "pătrunsă" şi cunoscută, viziuni artistice ce ne îndreaptă privirea către noi înşine.

Scenele bucureştene fac loc la sfârşitul lunii mai muzicii noi, artiştilor români dedicaţi fenomenului creator actual, artiştilor străini invitaţi care vin să-şi prezinte ideile, realizările, pe parcursul unei săptămâni ce sărbătoreşte muzica, arta, neliniştile sau liniştile creatoare, provocările intelectuale, împărtăşirea ideilor şi emoţiilor artistice.

Ediţia a 21-a a propus artiştilor şi publicului o temă: spectacolul muzical. Este şi o temă de reflecţie: ce mai înseamnă în anul 2011 spectacolul muzical? Operă tradiţională, cross-media, operetă, musical, cabaret, ritual, teatru instrumental, performance, artă de intervenţie publică….din fericire, au fost multe răspunsuri şi asta a dorit să surprindă şi să sărbătorească SIMN 2011: varietatea de reacţii artistice declanşată de o asemenea propunere .

https://biblioteca-digitala.ro

Colecţia de primăvară a ideilor muzicale 2011 la SIMN

Vânzători de vise, Moşi, fanfară, SONeerie, tele-operă, trăsuri, lectici, automobilul care cântă, Albă–ca-Zăpada, Captain Hook, Cupidon pe bicicletă, Fantoma de la Operă, d'Artagnan, Motanul Încălţat, Alice în Ţara Minunilor, Dănilă Prepeleac, King Louie, alpinişti utilitari, cadouri artdetox, poveşti fără filtru, Îngerul cu o aripă din far, albinuţa care croşetează pe trepte, Beeker, căsuţa din Hänsel şi Gretel, cea mai mare cutie muzicală din lume, Penelopa, muzică corală scrisă de simfonişti, muzică de cameră scrisă de coralişti, anotimpuri reinventate, concerte pe canapea, concerte în pădure, pe terase, în bucătărie, Cassandra, ani în plus şi în minus, preparate din chitară, copacul-carusel, Barrie şi Barbie, Făt Frumos şi Ileana Cosânzeana, Serenade pe teme false şi alte iluzii, menestrel electric, voce cu corp de femeie, tinereţe fără bătrâneţe, călătorii în irealitatea imediată, sound cinema, sound theatre, sound painting, locuri de joacă pentru oameni mari, colecţia de primavară a ideilor muzicale din 2011…

https://biblioteca-digitala.ro

Ce mai înseamnă spectacolul muzical în anul 2011 ?

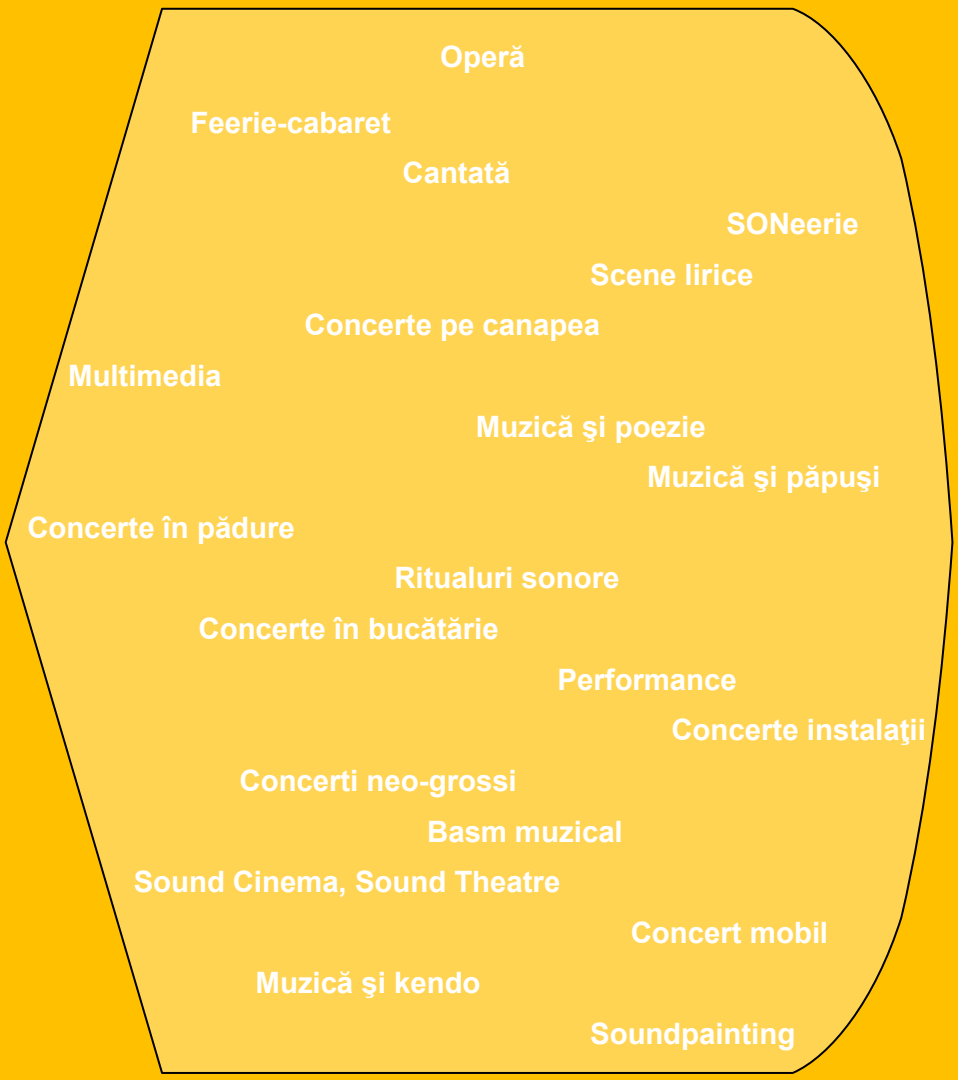

https://biblioteca-digitala.ro

PROGRAMUL FESTIVALULUI

SÂMBĂTĂ, 21 MAI

VENIŢI SĂ AUZIŢI CE NU AŢI MAI VĂZUT !

La OPERA NAŢIONALĂ BUCUREŞTI

Feerie-Cabaret, SONeerie şi Cantată în deschiderea festivalului Săptămâna Internaţională a Muzicii Noi

https://biblioteca-digitala.ro

ESPLANADĂ
Vânzătorii de vise (premieră şi reprezentaţie unică)
Feerie şi Cabaret mobil într-un târg muzical….şi nu numai

Dream Design : Irinel Anghel
Muzica: Irinel Anghel
Scenografia, conceptul vizual, instalaţii : Raluca Ghideanu
Conceptul coregrafic: Paul Dunca

Muzicieni: Irinel Anghel (voce), Barrie Webb (trombon), Sorin Romanescu (sound design, automobil), Elmira Sebat (mezzosoprană), Christian Alexandru Petrescu (voce), Virgil Oprina (chitară bas), Maria Chifu (fagot), Ana Chifu (flaut), grupul Avânt'n Gard (recitator, vioară, fluiere, percuţie)

Cu participarea Orchestrei de Estradă Angely's şi Cristian Marius Firca

Performeri: Paul Dunca, Mihai Dragomir, Ana Colţatu, Bogdan Drăgănescu, Maria Mora, Elena Apostol, Mihaela Vosganian, Armine Vosganian, Andreea Dragomir
Sponsor: Citroën Romania

FOYER
Dizzy Waltz. Round around time and space (p.a.a.)
SONeerie* pentru chitară, live electronics, voce şi Etet** de pahare

Muzica: Sorin Romanescu, Irinel Anghel
Decor: Adriana Urmuzescu (căsuţa din Hänsel şi Gretel)
Chitară: Sorin Romanescu
Voce: Irinel Anghel

Legendă : SONeeria = cutie muzicală de dimensiuni gigantice cu artişti live
Etet = formaţie ciudată în faţa căreia se naşte expresia de uimire : Etete ! ce formaţie !. Este descendentul cvartetului clasic din care a păstrat terminaţia ce îl situează în categoria ansamblurilor muzicale

https://biblioteca-digitala.ro

Sala Mare

Moşii

Cantată de Adrian Iorgulescu

Corul şi Orchestra Operei Naţionale Bucureşti

Corul Accoustic

Maestru de cor : Daniel Jinga

Dirijor : Tiberiu Soare

https://biblioteca-digitala.ro

Răsărit
Spectacol de Muzică şi Kendo

Doru Roman (percuţie)
Membri ai Clubului Sam-Sho condus de Sensei Florin Ianaş
Actorul Ovidiu Mihăiţă
Muzica de:
M. Kitazume - Side by side
M. Ishii - Thirteen Drums
V. Dinescu - Shan- Shui
M. Miki - Marimba Spiritual

https://biblioteca-digitala.ro

Universitatea Naţională de Muzică

Studioul de operă

Cică URMUZ…

Sorin Petrescu – pian
Dorin Cuibariu – clarinet, saxofon
Cosmin Bălean – fagot, contrafagot, duduk
Ovidiu Cozma – tenor
Invitat: Radu Popa
Cu participarea actorului Mihai Bisericanu

În program:
Gabriel Malancioiu – Ismail şi Turnavitu
Darie Nemeş – Botta – Fabulă
Gabriel Almaşi – Algazy şi Grummer
Anatol Vieru – Sita lui Eratostene

Creaţie video: Vlad Dragomirescu

https://biblioteca-digitala.ro

Parcarea Universităţii Naţionale de Muzică

Seria ArtDetox: Concerte pe canapéa
Street music / Artă de intervenţie publică

Grupul Avânt'n Gard
Improvizaţii pe texte de Urmuz

Sala "George Enescu"

Urmuzica de Sorin Lerescu (Operă în concert)
Operă în 2 Acte şi 4 Tablouri
După poemul erotico-eroic şi muzical *Fuchsiada* de Urmuz
Libret şi dramatizare: Pavel Puşcaş
Conducerea muzicală: George Balint

Distribuţia

Fuchs – tenor: Daniel Madia
Venus – mezzosoprană: Elmira Sebat
Pallas-Athena – soprană: Anna Mirescu
Colportorul – bas: Mihnea Lamatic

Soprană, mezzosoprană, alto în ipostaze de:
Ursitoare 1, 2, 3
Admiratoare 1, 2, 3
Bârfitoare 1, 2 , 3
Cocote 1, 2, 3
Graţii 1, 2, 3

Ligia Dună, soprană
Camelia Mocanu, mezzosoprană
Claudia Deleanu, alto

https://biblioteca-digitala.ro

Ansamblul TRAIECT. Director artistic: Sorin Lerescu
Geanina Săveanu-Meragiu, vioară
Viorica Nagy, violoncel
Alexandru Hanganu, flaut
Tiberiu Cenuşer, trombon
Răzvan Gachi, clarinet

Invitaţi
Gönul Aptula, pian
Alexandru Matei, percuţie I
Sorin Rotaru, percuţie II
Bogdan Ionescu, trompetă
Paraschiva Alexa, violă
Ciprian Ghiţă, contrabas

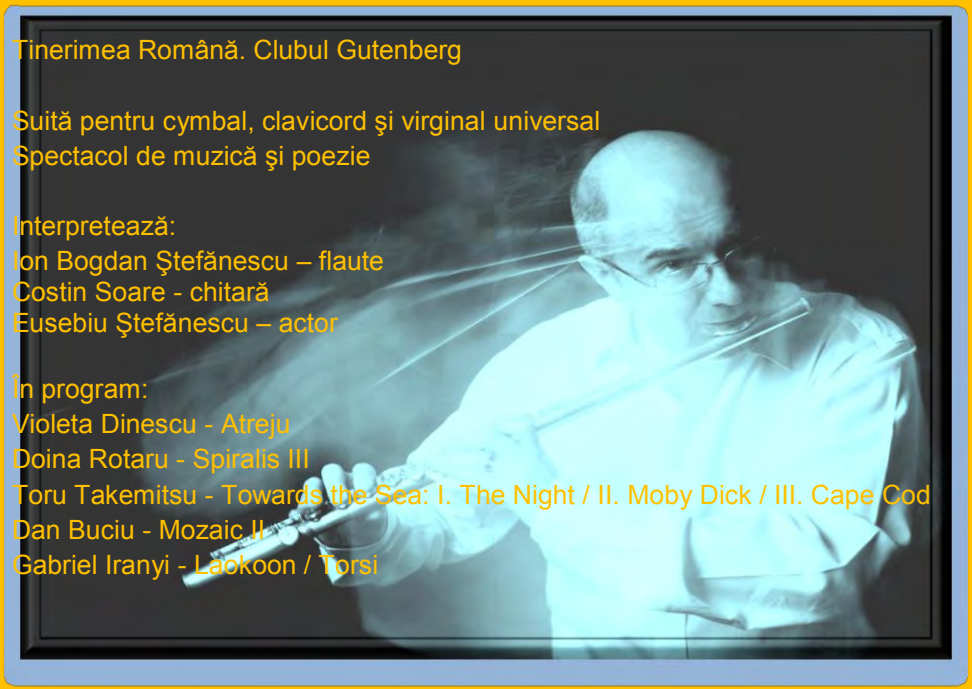
Tinerimea Română. Clubul Gutenberg
Suită pentru cymbal, clavicord şi virginal universal
Spectacol de muzică şi poezie
Interpretează:
Ion Bogdan Ştefănescu – flaute
Costin Soare - chitară
Eusebiu Ştefănescu – actor
În program:
Violeta Dinescu - Atreju
Doina Rotaru - Spiralis III
Toru Takemitsu - Towards the Sea: I. The Night / II. Moby Dick / III. Cape Cod
Dan Buciu - Mozaic II
Gabriel Iranyi - Laokoon / Torsi

https://biblioteca-digitala.ro

Luni, 23 mai

Opera Naţională Română, Sala Mare

“White Lady’s “Power Places
Locurile de putere ale “Doamnei Albe”
Operă cross-media de Mihaela Vosganian

Muzică/concept artistic /concept dinamic: Mihaela Vosganian
Regie / lumini /video: Anda Cruceanu
Coregrafie: Liliana Iorgulescu
Scenografie: Raluca Ghideanu
Costume: Raluca Stroe

Grupul de muzică şi dans contemporan Inter-Art:
Mihaela Vosganian / Irinel Anghel: voce/performer dinamic
Barrie Webb: trombon/didgeridoo
Maria Chifu: fagot/performer dinamic
Ana Chifu: flaut/performer dinamic
Ciprian Pop: chitară electrică
Alexandru Matei: percuţii
Luiza Comşa / Emil Rengle: dansatori

https://biblioteca-digitala.ro

Marţi, 24 mai

Aula Palatului Cantacuzino

Trio Mozaic
Spectacol de Teatru instrumental

Oana Vişenescu – vioară
Diana Spânu -- pian
Emil Vişenescu - clarinet

Invitaţi: Barrie Webb (Anglia) – trombon, Christian Alexandru Petrescu - tenor

În program:

Felicia Donceanu – Fantasia per pianoforte etcetera...
Iulia Cibişescu-Duran - Acel cântec, Lisabona
Liviu Marinescu - Homage Collage
Vasile Timiş – Trei mozaicuri (Rezonante pe albastru, roşu şi violet)
Nicolae Brânduş -- Prolegomene IV (Dănilă Prepeleac)

https://biblioteca-digitala.ro

Universitatea Naţională de Muzică, Studioul de Operă

HOMO VIDENS op.117
de Liviu Dănceanu
tele-operă pentru solişti şi orchestră

1. MIRA (BELLA); 2. HIM(E)NUL PATRIEI; 3. PRO(DOMO); 4. BUNĂ-DIMINEAŢA COPI(I)DRACI; 5. ŞTIR(B)I 1 - SPOT 1; 6. S(T)AREA VREMII; 7. PUBLI(CE)CITATE 1; 8. TELE-SPROT – SPOT 2; 9. INTERDUBIU 1; 10. TALK – SHOCK; 11. PUBLI(CE)CITATE 2; 12. BOMB(OAN)A ZILEI – SPOT 3; 13. TEU-ATEU (sau tabără de viaţă şi de moarte spirituală); 14. ŞTIR(B)I 2 (de la ora 13) – SPOT 4; 15, CAR-TUNS VARIATIONS; 16. DIN URĂ – SPOT 5; 17. HOROR-SCOP; 18. ANIMAL PLANTAT; 19. THE MON(K)EY CHANNEL; 20. NATIONAL GE(T)O D(R)ACIC – SPOT 6; 21. EUROFISION; 22. INTERDUBIU 2; 23. ŞTIR(B)I 3 (din freza nopţii) – SPOT 7; 24. NOAPTE-BUNĂ COPI(I)-LAŞI; 25. TELE_CINE M-A FURAT (?); 26. PUBLI (CE) CITATE 3; 27. (N)EUROTICA; 28. ROZIVELET; 29 ARIM(BELLU)

Ansamblul Archaeus şi invitaţii săi
Direcţia muzicală: Georgeta Stoleriu, Inna Oncescu
Regia şi scenografia: Daniel Prallea-Blaga
Video live: Virgil Oprina

Solişti: Anna Mirescu - soprană; Antonela Bârnat - mezzo-soprană; Nicolae Simonov - tenor; Claudiu Sola – bas

https://biblioteca-digitala.ro

Miercuri, 25 mai

Sala Radio

Concertul Orchestrei de Cameră Radio

Dirijor: George Balint

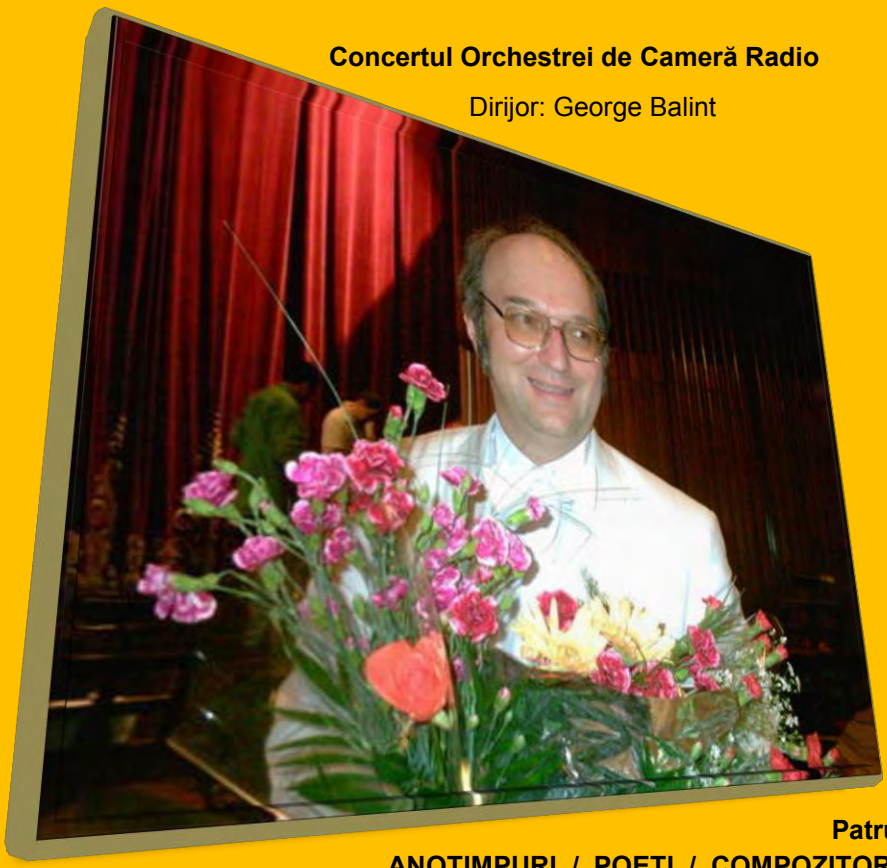

Patru
ANOTIMPURI / POEŢI / COMPOZITORI
scene lirice pentru solişti vocali,
grup coral mixt şi orchestră de cameră

Solişti: Anna Mirescu (soprană), Adriana Alexandru (mezzosoprană), Nicolae Lupu (bariton), Orest Pâslariu Ranghilof (bas)
Cu participarea Corului Accoustic condus de Daniel Jinga

https://biblioteca-digitala.ro

În program:

Laura Manolache – *Primăvara Gândului*
versuri de Nichita Stănescu

Nicolae Teodoreanu– *Imnele Iernii. Cântări la Naşterea Domnului*
texte din madrashele Sfântului Efrem Sirul

George Balint – *Moină şi Toamnă*
versuri de George Bacovia

Dana Cristina Probst – *Timp de Lună, Timp de Soare*
versuri populare şi de Ion Stratan

Concert realizat în parteneriat cu Orchestrele şi Corurile Radio şi Teatrul Naţional de Operetă "Ion Dacian"

Aula Palatului Cantacuzino

Concerti neo-grossi

Daniel Kientzy (Franţa) – saxofoane
Cristian Suciu – trompetă
Florin Pane – trombon

https://biblioteca-digitala.ro

şi
Ansamblul ModernArt

Ioana Gloria Pecingină, Cornelia Zambila (violină), Cornelia Petroiu (violă), Mihail Grigore (violoncel), Victor Savca (contrabas), Alexandra Neaga (fagot), Alexandru Gabriel Chiric, Cezar Iulius Florea (corn), Maria Ilinca Lorentz, Alexandru Sturzu (percuţie)
Dirijor: Bogdan Vodă

În program:

Francois Rosse - Sufletul este fantomă (p.a.a.)
Bogdan Vodă - Grosso modo concerto (p.a.a.)
Drake Mabry - Iowa Concerto (p.a.a.)
Cornel Ţăranu - Triade (p.a.a.)

https://biblioteca-digitala.ro

Joi, 26 mai

Aula Palatului Cantacuzino

Seria Artdetox: Concerte pe canapéa

BARRIE and BARBIE

Barrie Webb (Anglia) - trombon
….and Barbie…(of course !!!…)

În program:

Folke Rabe - *Basta*

Chan Hae Lee - bODY _ rEMIX

William Marshall - *How Are You Feeling Today?*

Christian Wolff - *17 (TROMBONE)*

Stuart Greenbaum - *In Transit (view from a window)*

https://biblioteca-digitala.ro

Sala Radio

Concertul Corului Academic Radio

Simfonişti în muzica corală românească
Dirijor: Dan Mihai Goia

Program:

Pascal Bentoiu - Preludiu la opera "Hamlet"
Adrian Pop .- Hora miresii
Cornelia Tăutu - Triptic coral religios
Doamne, nu Te îndepărta de mine
Doamne mântuieşte
La Tine, Doamne, îmi înalţ sufletul
Nicolae Brânduş Ţipurituri
Theodor Grigoriu - Psalmul 28 – Glasul Domnului
Sabin Păutza - Velerim şi veler Doamne
Octavian Nemescu - Salve Regina
la orgă : Simona Popovici
Remus Georgescu - Pârâuţ cu apă lină (bocet)
Adrian Enescu - Graffiti (p.a.a.) pe text de W. Shakespeare

la pian : Carmen Săndulescu

Concert realizat în parteneriat cu Orchestrele şi Corurile Radio

https://biblioteca-digitala.ro

Universitatea Naţională de Muzică Bucureşti, Studioul de operă
CREATRIX
Spectacol realizat de grupul **SeduCânt**

Ana Chifu - flaut, voce, dans
Maria Chifu - fagot, voce, dans
Theodor Valentin Iliescu - fagot, voce, dans
Diana Rotaru - muzică
Georgiana Bobocel Iacob - coregrafie, lumini
Mihai Cucu - proiecţie video

Spectacol realizat în parteneriat cu Centrul de Muzică Electroacustică şi Multimedia al Universităţii Naţionale de Muzică Bucureşti

https://biblioteca-digitala.ro

Vineri, 27 mai

Sala Radio

Concertul Orchestrei Naţionale Radio
Dirijor: Valentin Doni

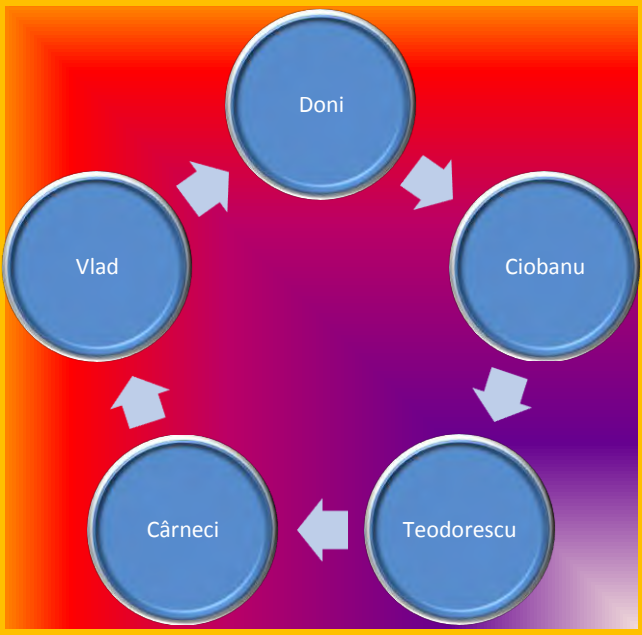

Soliști
Cornelia Bronzetti, Juhani Palola (Finlanda) - vioară
Bianca Manoleanu (soprană), Nicolae Simonov (tenor), Jean-Kristof Bouton (bariton)

Cu participarea Corului Academic Radio
Dirijor: Dan Mihai Goia

Program:

Ulpiu Vlad – Drumuri în lumină II
Carmen Cârneci – Grădina - muzică pentru 3 voci soliste, cor şi orchestră pe un fragment din "Cântarea Cântărilor" de Solomon (p.a.a.)
Maia Ciobanu – Alterego Concert pentru două viori şi orchestră (p.a.a.)
Livia Teodorescu - Ciocânea – Archimedes Symphony (p.a.a.)

https://biblioteca-digitala.ro

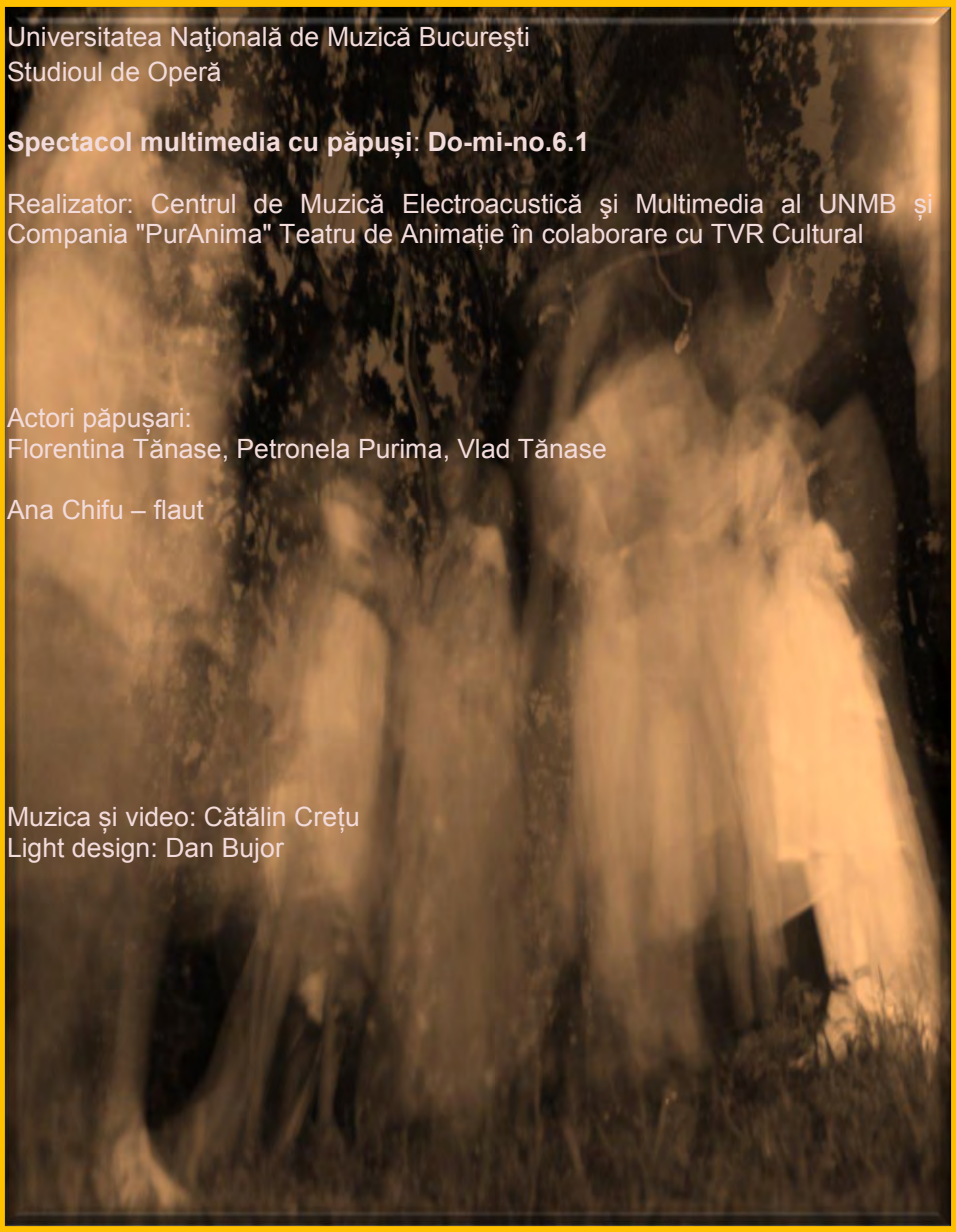
Universitatea Naţională de Muzică Bucureşti
Studioul de Operă
Spectacol multimedia cu păpuși: Do-mi-no.6.1
Realizator: Centrul de Muzică Electroacustică şi Multimedia al UNMB și Compania "PurAnima" Teatru de Animație în colaborare cu TVR Cultural
Actori păpușari:
Florentina Tănase, Petronela Purima, Vlad Tănase
Ana Chifu – flaut
Muzica și video: Cătălin Crețu
Light design: Dan Bujor

https://biblioteca-digitala.ro

Sâmbătă, 28 mai

Curtea Palatului Cantacuzino

Seria ArtDetox: Concerte pe canapéa
Emil Vişenescu (clarinet), Constantin Urziceanu (clarinet)
Muzică de:
Roman Vlad - Proverbe
Tiberiu Olah – Sonata pentru clarinet

Aula Palatului Cantacuzino

Sound Cinema, Sound Theatre
Cvartetul Florilegium
Invitaţi: Verona Maier (pian), Emil Vişenescu (clarinet)
Video: Corneliu Dan Georgescu

În program:

Corneliu Dan Georgescu – Cvartet de coarde nr. 11 : « Contemplating The Tritone » (p.a.a.) şi video ambiental
Corneliu Dan Georgescu – Film « ORBIS » (ciclul « Orbis », muzică pentru orgă, nr. 1) – (p.a.a.)
*
Octavian Nemescu – Ulysse
Fred Popovici – Cvartet nr. 2
Ivana Stefanovic – Play Strindberg (Cvartet nr. 3)

https://biblioteca-digitala.ro

Sala Radio

Idile şi Guerille
Concert-spectacol de Dan Dediu

Idile şi Guerrille pentru pian la 4 mâini
1. Idila: pentru Dulcineea
2. Guerrilla 1
3. Idila: pentru Beatrice
4. Guerrilla 2
5. Idila: pentru Ofelia
6. Idila: pentru Gretchen

Interpretează: Valentina şi Dan Dediu

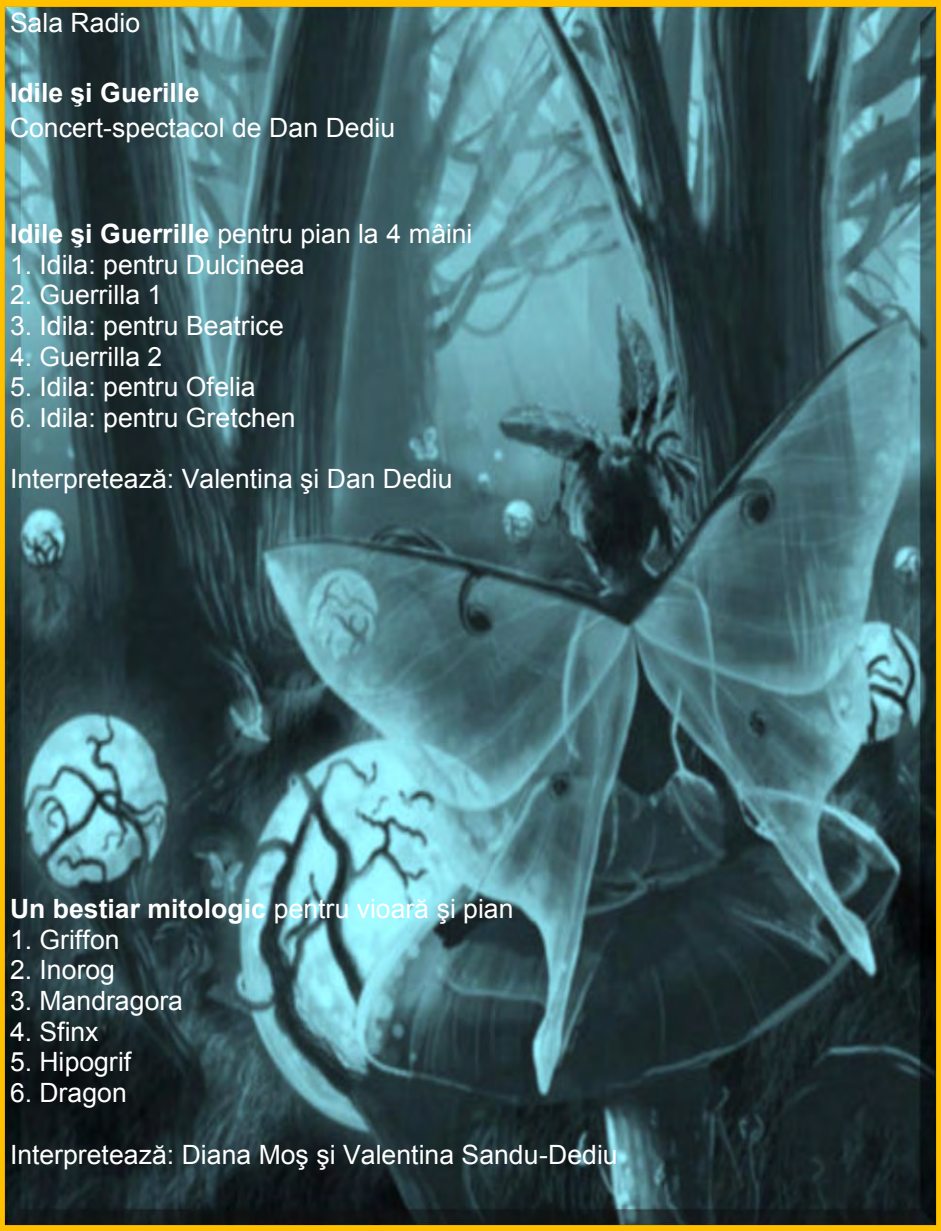

Un bestiar mitologic pentru vioară şi pian
1. Griffon
2. Inorog
3. Mandragora
4. Sfinx
5. Hipogrif
6. Dragon

Interpretează: Diana Moş şi Valentina Sandu-Dediu

https://biblioteca-digitala.ro

Universitatea Naţională de Muzica Bucuresti
Studioul de Operă

Worm Songs
Multimedia Performance de Henry Vega (Olanda)
cu Anat Spiegel (voce), Henry Vega (computer), Emmanuel Flores (video)

https://biblioteca-digitala.ro

Duminică, 29 mai

CĂLĂTORIE ÎN IREALITATEA IMEDIATĂ
la
Palatul Mogoşoaia

Sarea în bucate « muzicale »
Vizită în bucătăria ArtDetox
Preparate cu reţete originale
de Raluca Ghideanu
după o idee de
Sorin Romanescu

Bucătar Şef:
Paul Dunca
Bucătari muzicali:
Sorin Romanescu,
Irinel Anghel

Cuhnia Palatului

https://biblioteca-digitala.ro

Lansarea expoziţiei « Music is the answer… » de Raluca Turliu Cobilanschi

"Muzica este un răspuns căruia nu i s-a pus nicio întrebare" (Nichita Stănescu)

….muzica este răspunsul venit dintr-o altă lume, magică. Lumea fascinantă,a armoniei, a ritmului, a sunetelor care ne mângâie sufletele. Muzica este un un alt univers interconectat cu noi, cu fiecare dintre noi, în care îmi place să trăiesc uneori. Muzica este vie, muzica a trăit şi va trăi întotdeauna. Înainte de a fi cuvântul cred că a fost muzica. Tărâmul muzicii este magic, este asemenea unei fiinţe măreţe şi complexe alcătuită în cel mai armonios fel din fiinţe fantastice interconectate asemenea uniu organism. În expoziţia mea am încercat să recreez cu sufletul imaginea acestei lumi. (R.T.C.)

https://biblioteca-digitala.ro

Ce spune pădurea?
Concert al ansamblului de percuţie Game
Solist : Christian Alexandru Petrescu, Invitată : actriţa Viorica Vătămanu

Program :
Vladimir Scolnic - "NISHMAT HAYAAR" (Duhul Pădurii) (p.a.a.)
Cristian Alexandru Petrescu – Valsul Caşcavalului (p.a.a.)
Ivan Brkljacic – The Big Chasm (p.a.a.)
Doina Rotaru – Copacul (p.a.a.)
În interiorul pădurii Mogoşoaia

https://biblioteca-digitala.ro

https://biblioteca-digitala.ro

Dynamic Meditation
spectacol de Mihaela Vosganian
Interpretează grupul Inter-Art, Regia : Anda Cruceanu
Mihaela Vosganian (voce, dans), Armine Vosganian (voce, dans), Liliana Iorgulescu (dans), Andreea Duţă (dans), Vlad Iachim (dans)

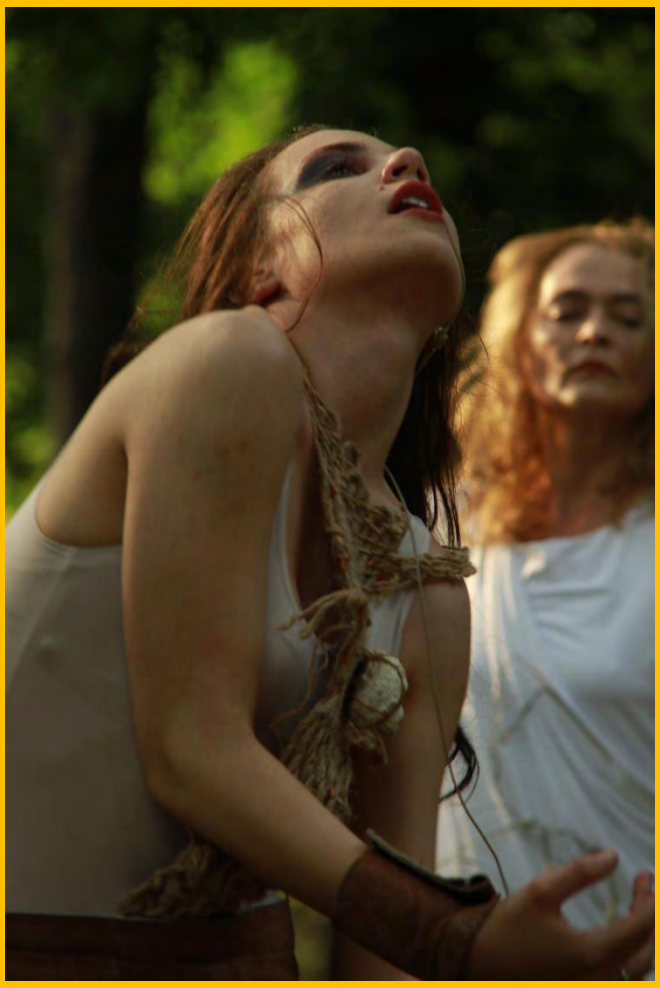

În Pădure,
vecinatatea Cavoului
Familiei Bibescu

https://biblioteca-digitala.ro

Serenade pe teme false şi alte iluzii pentru voce cu corp de femeie şi menestrel electric
Irinel Anghel – voce &
Sorin Romanescu – chitară, live electronics

Concert-instalaţie cu
Ileana Cosânzeana, Făt-Frumos şi Paul The Sweet Vampire
Terasa de pe malul lacului

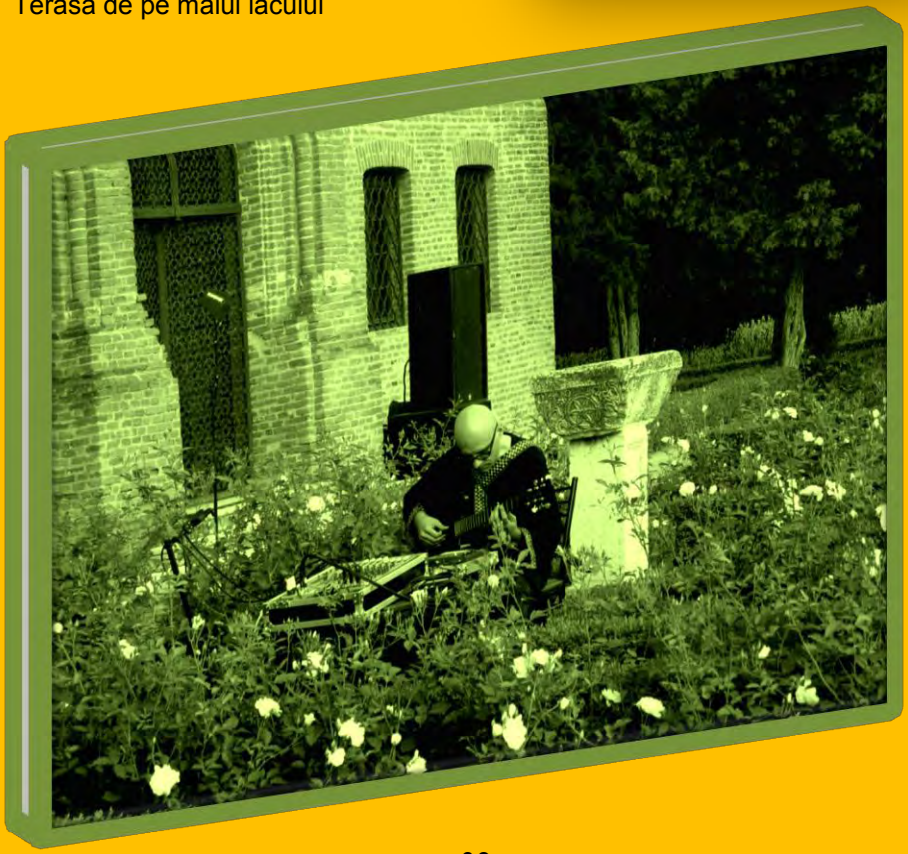

https://biblioteca-digitala.ro

Promenade şi nocturne cu parfum de final
Cu Orchestra Angely's

Conceptul vizual al călătoriei:
Raluca Ghideanu

https://biblioteca-digitala.ro

Despre programele ArtDetox

What's This?

ArtDetox

https://biblioteca-digitala.ro

ArtDetox îţi pune întrebări, ArtDetox te învaţă să te joci, să descoperi copilul din tine, ArtDetox te

https://biblioteca-digitala.ro

provoacă să ieşi din rutină.

ArtDetox vine spre oameni, vine la oameni, vine printre oameni. ArtDetox aduce

https://biblioteca-digitala.ro

creativitatea în stradă, în natură, în birouri, în metrou, în parcuri, în mall-uri şi supermarketuri, în ateliere şi peste tot unde este nevoie de o

https://biblioteca-digitala.ro

trezire, de un zâmbet, de un impuls creativ.

What's This? te întreabă computerul când îi dai o comandă pe care el nu o Ştie. Cam asta ar fi

https://biblioteca-digitala.ro

ArtDetox. Comenzi, impulsuri pe care programele noastre culturale, sociale, educaţionale nu le cunosc...pentru că acestea ies din obişnuit, lărgind

https://biblioteca-digitala.ro

creativ teritoriul posibilului.

În ArtDetox, orice răspuns e incomplet, posibil şi binevenit...

https://biblioteca-digitala.ro

Săptămâna Internațională a Muzicii Noi

Ediția a 21-a / Bucureşti, 21 - 29 mai 2011

DIN CULISE

În acea zi (21 mai) era prevăzută Apocalipsa.... toate posturile Radio şi TV anunțau această posibilitate....

Pentru noi începea festivalul... la operă ne aşteptau decorurile din Aida, Manon şi Albă-ca-Zăpada pe Esplanada Operei... un Citröen

https://biblioteca-digitala.ro

era programat să cânte. Sorin (Romanescu) se oferise să-l învețe...

Raluca (Ghideanu) mai avea de tăiat norişori de hârtie, de vopsit lădiţe pentru produsele ArtDetox pe care târgoveţii de vise urmau să le ofere publicului...

Am ajuns pe Esplanadă... era foarte cald...a sosit CitrÖenul, a venit şi maşina de tractări cu

https://biblioteca-digitala.ro

rampa pe care a fost urcat... Marius Mitrofan şi echipa sa a montat aparatura de sunet... am început să facem probe.... fantastic !... suna extraordinar!... adolescenţi voluntari şi prieteni meştereau pe peluze, desenau cu creta pe asfalt...

La un moment dat a apărut şi Adrian Iorgulescu şi Cătălin Arbore... am glumit pe tema Apocalipsei ce urma să vină, să ne surprindă într-o lume de basm care se

https://biblioteca-digitala.ro

salvează prin faptul că nu aparţine lumii reale... Artiştii erau trimişi în culise pentru a fi costumaţi de Paul (Dunca)... uşor-uşor dreamdesignul meu prindea contur...

https://biblioteca-digitala.ro

În viaţa mea nu am gândit o nebunie mai mare îmi ziceam... (trebuie să nu o iau foarte în serios pentru că altfel mă sperii... ☺). Era atât de complex visul meu încât nu putea sta sub control... de la un punct în colo experienţa îţi scapa şi trebuia să o laşi să devină ce vroia ea să devină... (aveam să aflu mai târziu că asta era şi sansa ei de supravieţuire... ☺ Decoruri în aer liber, recuzita Operei, costume, 30 de performeri, sonorizare de exterior, trăsură cu cai, fanfare, automobilul la care urma să se cânte prin manevrarea acceleraţiei şi transmiterea semnalului de motor preluat prin microfon în chaos-paduri... hm... o joacă

https://biblioteca-digitala.ro

frumoasă într-un DreamCity creat pentru a funcţiona timp de o oră în mijlocul Bucureştiului...

Spectacolul era programat la ora 19. La ora 16, dintr-odata au apărut norii. În câteva minute a început ploaia. PLOAIA ???..... ☺ ☺ ☺ Nuuu... POTOPUL.... Pânze de apă curgeau din cer peste decorurile Ralucăi, peste trotuarele desenate, peste norişori, peste echipamentul de sunet...a rămas fiecare pe unde era...în Operă, în rulota cu recuzită, în maşina personală... În rulotă, Elena

https://biblioteca-digitala.ro

(Apostol) şi-a sărbătorit ziua numelui cu tortul din Evgheni Oneghin...☺

A durat până la ora 18:30. Între timp telefoanele sunau, toată lumea mă întreba ce facem?... nu ştiam, habar nu aveam...le-am spus că aşteptăm să vedem ce se întâmplă cu ploaia şi apoi luăm o decizie... Creierul meu nu putea şi nici nu vroia să gândească variante...

"A sosit trăsura! Vizitiul întreabă: înhamă caii?"... "De la TVR Cultural vă întreabă dacă se mai ţine spectacolul şi dacă puteţi da un interviu.."... "Eu cu ce mă îmbrac?"....

https://biblioteca-digitala.ro

"Raluca strânge totul de pe peluză...sunt distruse toate decorurile ei...mai ai nevoie de ea?"... "Noi suntem de la fanfară. Am ajuns. Unde stăm? Unde cântăm?"... "Irineeel, tata te întreabă, el unde se aşează cu basul?"...

Întrebări, cuvinte se roteau în jurul meu şi mintea mea era în mod straniu goală...

La 18:30 s-a oprit ploaia. Costumiera ne-a împrumutat un foehn cu care echipa de la sunet a uscat prizele şi mixerul (!!!)... Cred că oricine în afară de Marius Mitrofan ar fi strâns totul şi ar fi plecat... uitându-se la noi cum

https://biblioteca-digitala.ro

aşteptam, el a riscat o instalaţie de zeci de mii de euro şi a recablat totul.

Publicul se strânsese déjà. În momentul acela am luat

https://biblioteca-digitala.ro

decizia: caii se înhamă, se refac ACUM probele de sunet, nu se calcă pe peluză pentru că e plină de apă, mutăm toată experiența pe asfalt, uitați ce aveați de făcut în relație cu decorul care nu mai e...AND GO !.... HAI SĂ NE JUCĂM !

Şi aşa a fost...am întârziat un pic....dar am intrat în poveste ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat... Apocalipsa trecuse...era momentul sărbătoririi...

La finalul serii, Raluca Ghideanu ne-a zis...mă iertați hai să mergem undeva "ca să pot face şi eu un atac de cord"... Fascinantă experiență!

https://biblioteca-digitala.ro

https://biblioteca-digitala.ro

În câteva ore poţi traversa un episod în care să trăieşti efectiv schimbarea, dispariţia formelor, obiectelor, modificarea viziunii iniţiale şi să realizezi că flexibilitatea, capacitatea de adaptare este singura care îţi permite să ieşi cu bine din tot şi să mergi înainte cu noua realitate, precum un copac care dacă este suficient de flexibil trece cu bine de furtună, rămâne în picioare. O data în plus mi-am dat seama că dacă viziunea mea era una rigidă, dacă imaginam un spectacol "controlat în cele mai mici detalii", lucrurile s-ar fi blocat, s-ar fi năruit după primele zece minute de ploaie. Lăsând experienţa deschisă am putut-o oferi în

https://biblioteca-digitala.ro

cele din urmă. Nimeni nu a ştiut care au fost distanţele între ce am proiectat şi ce a ieşit. Acceptarea acestor diferenţe de către toţi cei implicaţi, oameni minunaţi, talentaţi, entuziaşti, a făcut posibilă deschiderea Săptămânii Internaţionale a Muzicii Noi cu Vânzători de vise într-o lume fantastică, a existenţei noastre secrete către care am deschis ferestrele pentru 60 de minute la finalul lunii mai.

Irinel Anghel

https://biblioteca-digitala.ro

Vânzători de vise la Săptămâna Internaţională a Muzicii Noi

Loredana BALTAZAR

Respectând dorinţa lui Irinel Anghel, director artistic al festivalului alături de Mihaela Vosganian, nu doresc să vorbesc despre cea de-a 21-a ediţie a Săptămânii Internaţionale de Muzică Nouă la timpul trecut. Pentru că prezentul continuu al celor nouă zile de desfăşurare neîntreruptă a „ostilităţilor" festivaliere la Opera Naţională, Universitatea Naţională de Muzică, Clubul Gutenberg al Centrului Naţional de Artă „Tinerimea Română", Palatul Cantacuzino, Studioul „Mihail Jora" al Radiodifuziunii şi, în final, la Palatul Mogoşoaia incită, încă, imaginaţia creatoare a spectatorilor.

https://biblioteca-digitala.ro

Oferta? Nu doar bogată, ci şi extrem de diversificată: „Vânzători de vise, Moşi, fanfară, SONeerie, tele-operă, trăsuri, lectici, automobilul care cântă, Albă-ca-Zăpada, Captain Hook, Cupidon pe bicicletă, Fantoma de la Operă, d'Artagnan, Motanul Încălţat, Alice în Ţara Minunilor, Dănilă Prepeleac, King Louie, marionete, alpinişti utilitari, cadouri ArtDetox, poveşti fără filtru, Îngerul cu o aripă din far, albinuţa care croşetează pe trepte, Beeker, căsuţa din Hänsel şi Gretel, cea mai mare cutie muzicală din lume, Penelopa, muzică corală scrisă de simfonişti, muzică de cameră scrisă de coralişti, anotimpuri reinventate, concerte pe canapea, concerte în pădure, pe terase, în bucătărie, Kassandra, ani în plus şi în minus, preparate din chitară, copacul-carusel, Barrie şi Barbie, Făt-Frumos şi Ileana Cosânzeana, Serenade pe teme false şi alte iluzii, menestrel electric, voce cu corp de femeie, tinereţe fără bătrâneţe, călătorii în irealitatea imediată, sound cinema,

sound theatre, sound painting, locuri de joacă pentru oameni mari, colecţia de primăvară a ideilor muzicale din 2011...", toate aceste produse artistice

https://biblioteca-digitala.ro

fiind ambalate en-gros sub etichetele strălucitoare ale unei tipologii multiple de spectacol muzical: operă, operetă, musical, cabaret-feerie, ritual, teatru instrumental, performance, artă de intervenţie publică, multimedia ori cross-media.

Încercând să depăşească mentalitatea de trăitor în secolul vitezei care comprimă zilnic mixtura dintre informaţia intelectuală şi percepţia senzorială asupra oricărui demers autointitulat „cultural” (mai potrivit ar fi termenul, deja în uz, de *cool*tural), cele două compozitoare-director, Irinel Anghel şi Mihaela Vosganian, reuşesc să pună – prin intermediul conceptului inedit al acestui parcurs festivalier – şi un diagnostic potenţialului spiritual al publicului mileniului 3 după Hristos. De la ritual la spectacol, de la primatul spiritului la cel al materiei, de la Natură la *Cool*tură, paşii societăţii făcuţi de-a lungul vremii oferă premisele transformării unei manifestări devenită tradiţională în peisajul de gen, precum Săptămâna Internaţională a Muzicii Noi, într-o oază de libertate a expresiei ce tinde către limite.

https://biblioteca-digitala.ro

Chiar şi multicolorul program scris al evenimentelor (stil „carte cu poze") nu ţine seama de cronologia lor strictă, existând şi inversări în funcţie de importanţa momentului respectiv. Fiecare foaie este tratată individual, aşa cum fiecare manifestare, luată separat, este un spectacol în sine.

Noutăţile ideatice, unghiurile diferite prin care nu doar muzica ci însăşi întreaga artă contemporană poate fi pătrunsă, dorinţa artiştilor de a-şi valorifica realizările şi neliniştea creatoare prin formule deja validate sau, dimpotrivă, sumar (ori deloc) experimentate, toate acestea se pot expune şi altfel decât până acum, singura condiţie quasi-obligatorie fiind participarea directă a spectatorilor la derularea *live* a procesului artistic..

Publicul – sau mai bine zis, asistenţa, căci manifestările mizează pe o prezenţă interactivă – este chemat să audă ceea ce vede (sau ce **vrea** să vadă), să descopere noi genuri – în sala de concert sau, pur şi simplu, ieşind în curte sau pe stradă, să intre, cu naturaleţe, pe tărâmul viselor, să cocheteze cu basmul ori cu mitul în

https://biblioteca-digitala.ro

măsura în care-şi alungă prejudecăţile de orice fel şi se abandonează fanteziei „jocului" improvizatoric. Iar unui segment mai tradiţionalist, mai rezervat în aprecieri datorită structurii sale elitiste şi atras de ludic doar în măsura în care acesta poate fi dimensionat estetic i se propun, firesc, tiparele „clasice" ale genurilor, evident, în accepţiunea formulării lor la nivelul limbajului contemporan: o cantată (*Moşii* de Adrian Iorgulescu), o operă în concert, o nocturnă de muzică şi poezie, concerte ale Orchestrei de Cameră, Corului Academic şi Orchestrei Naţionale Radio. Şi aici perimetrul stilistic suferă multiple metamorfoze subsumate mesajului emoţional transmis de text, de programatismul tematic, de sugestiile metaartistice ori, pur şi simplu, de adresarea sonoră în sine.

Absurdul este la el acasă, chiar dacă este încadrat în scheme clasice (precum în opera lui Sorin Lerescu, *Urmuzica*, construită în jurul textelor inedite ale bizarului literat român), ori mai puţin convenţionale (în recitalul cameral dedicat aceluiaşi Urmuz, utilizând o combinaţie insolită de instrumente clasice şi tradiţional orientale, agrementată cu inserţii video şi intervenţii actoriceşti).

Dramaturgia voit dezarticulată a muzicii noi poartă amprenta lumii schizoide în care ni se derulează frământata existenţă efemeră, şi în timp ce unii mai cred în forţa reperului clasic utilizând un arsenal de structuri fonice cu incontestabile virtuţi vizuale de esenţă narativă (precum Livia Teodorescu în *Archimedes Symphony*), alţii înlocuiesc dinamismul vital cu transfigurarea esenţei Naturii într-o dimensiune Metaculturală la confluenţa dintre arte („estetica cinematografului pentru ureche", materializată concentrat de către Octavian Nemescu într-o posibilă imagine sonoră a călătoriei prin viaţă, parcursă anonim de acel *Ulysse* care locuieşte în fiecare din noi).

https://biblioteca-digitala.ro

Vizualul completează sonorul, sau invers, fluidul dansului însoţeşte energetic demersul fonic pe parcursul operei cross-media a Mihaelei Vosganian întregind, metaforic, şi sugestivitatea evoluţiei grupului SeduCânt, exponatele universului sensibil al Ralucăi Turliu Cobilanschi evocă magia irezistibilă a muzicii care motivează călătoria spre imediata Irealitate, aşa cum tablourile tinerei artiste Maria Ştefănescu creionează realitatea palpabilă ca obiect al inspiraţiei poetic-muzicale.

„*Încerc să mă ţin cu mâna de flacără (...) pentru că flacăra nu se schimbă niciodată*”, mărturiseşte exploziv actorul Eusebiu Ştefănescu uluitorului flautist Ion Bogdan Ştefănescu şi interiorizatului chitarist Costin Soare într-un interludiu liric al recitalului non-convenţional intitulat *Suită pentru cymbal, clavicord şi virginal universal.* Reperele lor sunt partiturile semnate de Toru

https://biblioteca-digitala.ro

Takemitsu, Dan Buciu, Doina Rotaru, Gabriel Iranyi, Violeta Dinescu sau – la nivel literar – versurile lui Nichita Stănescu, Georgeos Seferis, Lucian Blaga, Eugen Jebeleanu, Ştefan Augustin Doinaş, Ion Barbu, Cezar Ivănescu, Spiridon Popescu, Mircea Micu şi George Stanca, într-o conjuncţie semnificativă ce redemonstrează – dacă mai era nevoie – forţa parteneriatului dintre cuvinte şi muzică, în care silabele alcătuiesc o retorică inedită, substantivele proprii pot deveni comune iar sunetele se pot substitui tuşelor cromatice ale unei acuarele. *„De-ar mai fi o dată ca asta, fiule, fi-o”,* exclamă, la final, Eusebiu Ştefănescu în ambianţa intimă a acestei insinuante întâlniri de suflet dintre poezie şi muzică, replicând spectaculoaselor volute cu incredibile rezonanţe poetice ale flautului lui Ion Bogdan Ştefănescu.

„Mai e nevoie de cuvânt? Mai e nevoie de statui? Mai e nevoie de destin? Mai e nevoie de vreun drum?” Adresate nouă, debusolaţii locuitori ai planetei supercivilizate care am uitat ce este emoţia, întrebările lui Lucian Blaga ar putea rămâne fără răspuns, însăşi structura deschisă a fenomenului artistic contemporan avându-şi originea în strigătul de libertate al creatorului aflat în căutarea – cu orice preţ – a noutăţii care, totuşi, nu ne este de ajuns. „Emoţia ar trebui regăsită, aici şi acum”, cred vânzătorii de vise ai Săptămânii Internaţionale a Muzicii Noi, oferind o potenţială soluţie de tratare a vidului sufletesc care ne ameninţă existenţa. „*Veniţi să auziţi ce nu aţi mai văzut”,* strigă vânzătorii de vise, necerând în schimb decât răbdarea de a primi darul lor *între real şi imaginar, între cer şi pământ, între scenă şi viaţă, într-un mare spaţiu de joacă în care legea de manifestare este bucuria de a ne exprima*. Spectacolul este în noi înşine. Trebuie doar redescoperit!

https://biblioteca-digitala.ro

SIMN 2011

I m p r e s i i

George Balint (compozitor, dirijor):

„Festivalul SIMN XXI s-a încheiat cu porţile solar deschise, ca atunci când, plecând pentru a te întoarce, spui simplu:

„La revedere!”.

Iată că SIMN, deşi aflat adesea pe linia de supravieţuire în plan financiar, a reuşit să-şi păstreze cu consecvenţă cadenţa anuală, intrând cu această ultimă ediţie în cel de-al treilea deceniu. Este cam cât un sfert

https://biblioteca-digitala.ro

de viaţă de om. Nu voi încerca acum o documentată privire retrospectivă, dar comparând momentul începutului cu cel actual, sunt câteva notabile diferenţe de ordin descriptiv. Mai întâi, o serie de personalităţi ale componisticii muzicale româneşti, contemporane anului 1991, s-au retras, sub cadenţa de neocolit a naturii biologice. Între aceştia, însuşi mentorul festivalului, compozitorul şi muzicologul Ştefan Niculescu, care, în buna tradiţie enesciană, şi-a dorit să deschidem (şi noi) o compatibilă fereastră în Europa, prin care să putem privi reciproc şi dialoga, cei din Est la/cu cei din Vest, spre a ne afla în primul rând că şi cum suntem. Apoi, lumea însăşi s-a schimbat, deopotrivă pe planul ideaticii şi pe cel al idealurilor. Românii de azi văd, simt şi năzuiesc altfel decât cei din urmă cu două decenii. Intelectualitatea românească a prins şi deprins în cultivarea diferenţelor în toate sensurile. Unul, paradoxal de-a dreptul, este cel a diferenţierii prin ignorare. Este uimitor să constaţi cât de puţin participă intelectualul român la viaţa muzicală cultă şi, mai cu seamă, cât de surd rămâne la evenimentele, adesea remarcabile, din perimetrul gândirii componistice autohtone. Modul acestui comportament exclusivist nu-şi are reflexe perfect simetrice în arealul altori ţări europene, chiar şi dintre cele foste comuniste. Ceva mai complexă, explicarea resortului este rezumabilă totuşi la slaba sau totala absenţă a unei minime instrucţii muzicale, în perioada diferitelor etape/cicluri şcolare. Compozitorul român, deşi în general om cu o cultură solidă în mai multe domenii ale spiritului (măcar prin aceea că vorbeşte scris-citit mai multe limbi de circulaţie), a fost marginalizat nemeritat de către concetăţenii săi intelectuali, pe tot felul de acuzaţii făcute după ureche: că este ermetic, abstract, sau dimpotrivă, prea lăutar/rapsod, că e chiar amuzical uneori, şi, cel mai adesea, este catalogat drept duşman al spiritului purificator, pentru cei care-şi tot caută o linişte idilică, dezmierdător – gâdilitoare, în sala de concert. Dezarmant este faptul că şi factorii de decidenţă, mai cu seamă din sfera administraţiei culturale şi a conducătorilor de instituţii

https://biblioteca-digitala.ro

artistic-muzicale, împărtăşesc din prizonieratul aceleiaşi mentalităţi. Cum mimetismul este contagios prin definiţie, nici breasla criticilor muzicali nu a rămas neatinsă, excepţiile fiind extrem de puţine, deşi festivalul SIMN este organizat întru totul de UCMR (în a cărui titulatură este inclusă şi breasla muzicologilor). Cu dezamăgire constatăm absenţa lor în sălile de concert, nu doar în zilele vreunui festival de muzică modernă, dar peste tot acolo unde se întâmplă vreun eveniment de stagiune care găzduieşte fapta componistică a vreunui contemporan, mai ales dacă este român. Că tot ce este românesc este prost, nu a fost valabil nici în mulţii ani ai socialismului, cel puţin în sfera culturii. Să nu uităm că marii clasici-moderni (desigur, post-enescieni) ai gândirii muzicale româneşti au trăit şi compus fabulos în aceşti ani „de tristă amintire", ca şi cum nuanţa lor ideologică nu ar fi existat. A fost şi acesta un mod al rezistenţei prin cultură, fără de care nici nu am putea vorbi astăzi de o veritabilă elită-breaslă a muzicii

https://biblioteca-digitala.ro

savante/culte. Ar fi normal şi demn ca, într-o ţară care se respectă ca naţie şi vocaţie, şi, mai ales, care se declară în obârşie şi admiraţie cu/pentru valorile europene, nume precum Aurel Stroe, Myriam Marbé, Anatol Vieru, Ştefan Niculescu, Dan Constantinescu, Sigismund Toduţă, Vasile Spătărelu (şi am citat doar câteva, ale unora dintre cei deveniţi istorie), ar trebui să fie prezenţe fireşti în stagiunile de concerte, iar nu doar excepţii-eveniment în cadrul unor şi aşa puţine festivaluri care, prin statutul lor, au menirea de a promova creaţiile de ultimă oră.

Într-o atare situaţie şi stare de spirit, ediţa a XXI-a a Festivalului SIMN, coordonată artistic de compozitoarea Irinel Anghel, şi-a proiectat, drept cadru generic, conceptul de spectacol. S-au propus şi potenţat astfel o serie de punţi şi modalităţi de interacţiune între artişti din domenii diferite, aşa cum se petrece de regulă în artele spectacolului. Prin efect, s-a extins şi profilul de interes al publicului, chiar dacă, din păcate, nu i-am zărit nici de această dată pe principalii conducători ai instituţiilor de profil, măcar din Bucureşti (începând cu MCC), nici acolo unde agreaseră ca instituţiile lor să se implice într-un fel sau altul.

Ca într-un vis, unde orice regulă se reformulează cu aparenţă de iraţional, SIMN XXI a purtat un chip, devenind el însuşi personaj,

https://biblioteca-digitala.ro

cameleonic formal, dar recognoscibil stilistic. Mai toate concertele, sub diferite aspecte mai mult sau mai puţin convenţionale, au fost marcate de dimensiunea specatcolului. Ne-am bucurat să constatăm că, deşi teatrele lirice din România nu se întrec în a stimula creaţia de gen în rândul conaţionalilor (fiind plătite totuşi din banii publici ai cetăţenilor români), SIMN a prilejuit apariţia a numeroase formule de spectacole, de la **feerie în aer liber** *(„Vânzătorii de vise”* – premieră şi reprezentaţie unică de Irinel Anghel; seria ArtDetox, cu remarcabila participare a trombonistului englez barrie Webb şi a chitaristului „bucătar” Sorin Romanescu), trecând prin **teatru instrumental** (concertul Trio-ului Mozaic), **spectacol-concert** cu sau fără actori/recitatori *(„Muzică şi Kendo”* şi *„Cică Urmuz”* coordonate de pianistul Sorin Petrescu, cu participarea actorilor Ovidiu Mihăiţă şi Mihai Bisericanu; *„Suită pentru cymbal, clavicord şi virginal universal”* – specacol de muzică şi poezie coordonat de flautistul şi poetul Ion Bogdan Ştefănescu, cu excepţionala participare a actorului Eusebiu Ştefănescu; *„Concerti neo-grossi”* cu participarea extraordinară a multi-saxofonistului francez Daniel Kientzy, alături de trompestistul Cristian Suciu, trombonistul Florin Pane şi Ansamblul ModernArt; *„Sound Cinema, Sound Theatre”* - având ca protagonist Cvartetul Florilegium – menţionând aici lucrările cu pronunţate valenţe de spectacol, aparţinând lui Corneliu Dan Georgescu şi Octavian Nemescu, alături de cele mai „clasice”, deşi extrem contrastante stilistic, ale lui Fred Popovici şi Ivana Stefanovic; *„Idile si Guerille”* de compozitorul şi pianistul Dan Dediu, căruia i s-au alăturat, într-o extraordinară prestaţie, pianista Valentina Sandu-Dediu şi violonista Diana Moş; *„Ce spune pădurea?”* – având ca ansamblu protagonist formaţia de percuţie Game, condusă de Alexandru Matei, concert la care memorabile au fost recitarea actriţei Viorica Vătămanu, în „*Copacul*” de Doina Rotaru şi a compozitorului cântăreţ-actor Christian Alexandru Petrescu, în propria lucrare, „*Valsul Caşcavalului*”; *„Dynamic*

https://biblioteca-digitala.ro

Meditation" – spectacol de cânt şi mişcare-dans conceput de Mihaela Vosganian, în regia lui Anda Cruceanu), **operă de cameră** *(„Urmuzica"* de Sorin Lersecu, *„HOMO Videns Op. 117"* de Liviu Dănceanu) şi până la cele mai moderne - **opera cross-media** *„White Lady's" Power Places* semnată, ca muzică/concept artistic/concept dinamic, de Mihaela Vosganian; **multimedia** *„DO-mi-no.6.1"*, realizat de Centrul de Muzică electroacustică şi Multimedia al UNMB şi Compania „PurAnima" Teatru de Animaţie, în colaborare cu TVR Cultural, a cărui muzică şi video aparţin lui Cătălin Creţu; *„Worm Songs"* de Henry Vega (Olanda). Prin tradiţie, Opera Naţională şi Orchestrele şi Corurile Radio au participat cu prisosinţă la susţinerea repertorială pe dimensiunea academică a festivalului, toate cele trei concerte excelând prin valoarea proiectelor, notabil fiind şi aspectul că toţi compozitorii programaţi au fost în majoritate prezenţi cu lucrări inedite şi, în plus, toţi erau/sunt români contemporani : „*Moşii*" – cantată de Adrian Iorgulescu, realizată de ansamblurile cor şi orchestră ale Operei Naţionale Bucureşti, în colaborare cu Corul Accoustic condus de Daniel Jinga, sub bagheta dirijorului Tiberiu Soare; *„Patru anotimpuri/poeţi/compozitori"* - coordonat de compozitorul şi dirijorul George Balint, realizat în colaborare cu solişti vocali de la de Teatrul Naţional de Operetă „Ion Dacian" şi Opera Română, alături de Corul Accoustic şi Orchestra de Cameră Radio, într-un program de prime audiţii semnate de Laura Manolache, Nicolae Teodoreanu, George Balint, Dana Cristina Probst; *Concertul Corului Cademic Radio*, dirijat de Dan Mihai Goia, în care s-au prezentat lucrări de gen ale unor compozitori români consacraţi mai cu seamă în domeniul simfonic; *Concertul Orchestrei Naţionale Radio*, dirijat de Valentin Doni, un veritabil maestru al baghetei, în tălmăcirea căruia s-au ivit pentru întâia oară ample lucrări de factură simfonică şi vocal-simfonică, aparţinând lui Ulpiu Vlad, Carmen Cârneci, Maia Ciobanu, Livia Teodorescu.

https://biblioteca-digitala.ro

Porţile de intrare şi ieşire din SIMN XXI s-au mişcat neconvenţional, sub cerul liber, începutul localizându-se pe esplanada Operei Naţionale iar sfârşitul, în arealul Palatului Mogoşoaia, unde, cam cât o zi-lumină, s-au susţinut mai multe concerte, de diferite feluri

de gen, stil şi ambianţă, iterând o „călătorie în realitatea imediată”, prin tot felul de locuri şi unghere: în Cuhnie, la/prin pădure, în Lapidarium, pe Terasa de pe malul lacului, în vecinătatea Cavoului Familiei Bibescu, în Foişor, pe peluza principală. De altfel, acest „zumzet” organizat şi orientat totodată, integrat confortabil în ambientul fiersc al unor locuri de destindere (parcul de la Castelul Mogoşoaia) sau de tranziţie stradală (aleele ce duc la Operă), este binevenit în neconvenţionalitatea sa, pregătind subtil percepţia publicului pentru actele centrice, destinate sălilor de concerte şi spectacole lirice. Pedagogic, ajută la clarificarea axiologică. Analog reperelor stare/condiţie de profan şi sacru, strada (efemeritatea) şi sala de spectacol (perenitatea) pot intra într-o constructivă relaţie dacă prima duce către cealaltă, iar cea de a doua este în finalitatea de-parcursului celei dintâi. La fel cum virtualul este benefic atunci când are ca scop

https://biblioteca-digitala.ro

ajungerea în real, (acolo unde fapta se realizează), şi nu doar substituirea sau chiar deplina lui ignorare.

La început, pe 21 mai, vremea a părut să infortuneze, ameninţând cu inunduri de „lacrimi" cereşti, dinspre care o meritată clemenţă s-a acordat totuşi, deşi cu puţină întârziere, după ultima clipă. La final însă, pe 29 mai, se pare că Euterpe a intervenit seducător în beneficiul tuturor, deopotrivă: organizatori, interpeţi şi public. Aşa că Festivalul SIMN XXI s-a încheiat cu porţile solar deschise, ca atunci când, plecând pentru a te întoarce, spui simplu: „La revedere!".

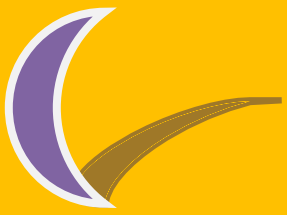

Octavian Nemescu (compozitor):

"Foarte mulţi compozitori şi artişti români din zonele vizuale au avut posibilitatea să se afirme"

Ediţia 2011 a festivalului SIMN, avându-le ca directoare pe Irinel Anghel şi pe Mihaela Vosganian, a avut o particularitate cu totul specială. Conform tematicii propuse, au predominat manifestările sincretice de tip spectacol, multimedia, ritualuri, teatru instrumental, multe dintre ele desfăşurându-se în spaţii total neconvenţionale (esplanada operei, parcul Mogoşoaia, etc.). Foarte mulţi compozitori şi artişti români din zonele vizuale au avut posibilitatea să se afirme.

Această ediţie merită ca atare a fi felicitată.

https://biblioteca-digitala.ro

Liviu Marinescu (compozitor):

“Am simţit anul acesta o puternică dorinţă de a rupe acest festival de vechiile ritualuri ale scenelor prăfuite”

Era luna mai a anului 1991, iar noi eram studenţi. De Xenakis şi Ligeti auzisem deja de la profesorii noştri, însă pe harta avangardei muzicale se mai aflau încă multe teritorii albe. Eram puţin prea serioşi când vorbeam de Lutoslawski, dar râdeam întotdeauna când venea vorba despre John Cage. Într-un mod obsesiv însă, scotoceam bibliotecile după partituri, şi împrumutam casete audio pe care le multiplicam apoi acasă. Un mic grup de tineri compozitori, printre care mă aflam şi eu, era invitat atunci să participe la prima ediţie a unui festival de muzică nouă. Au trecut 20 de ani de la aceste prime întâlniri

https://biblioteca-digitala.ro

muzicale, care în mod neaşteptat s-au confundat pentru mine cu poarta către America, şi mai târziu, cu multe alte reveniri acasă. S-au născocit şi împărţit de atunci sute de noi lucrări. Venind de departe acum, am redescoperit compozitori, interpreti şi locuri aproape uitate, şi am simţit mai intens decât niciodată pasajul necruţător al timpului. Mulţi dintre mentorii mei s-au dus, iar foştii colegi sunt acum profesori. Astăzi? După cum se spune: “Toate’s vechi şi nouă toate”.

Am simţit anul acesta o puternică dorinţă de a rupe acest festival de vechiile ritualuri ale scenelor prăfuite, unde actori timizi întorc pagini la momentul oportun, în aşteptarea unor lente aplauze venind dinspre scaune mai mult goale.

Imaginea muzicii noi ca o poveste sau ca un spectacol viu al prezentului, trăit direct, adesea improvizat, având loc pe canapea sau în bucătarie s-a regăsit în mod constant. Am descoperit spectacole cu păpuşi, dans, video, şi m-am regăsit adesea în parcuri sau păduri. Noul studio de operă de la Universitatea de Muzică, Curtea Palatului Cantacuzino, sau Palatul Mogoşoaia au rupt monotonia unor imagini demult întipărite.

https://biblioteca-digitala.ro

S-a prezentat multă muzică românească, poate puţin prea multă. Cu greu pot uita începuturile acestui festival, unde i-am descoperit pe Scelsi, Berio, Stockhausen, sau Murail, compozitori care mi-au redesenat în mod radical traiectoria artistică. Este adevarat, suflul multor eroi ai avangardei s-a cristalizat deja într-un alt secol, uitat. Mă gândesc însă la porţile pe care acest festival le poate deschide noului val de compozitori, care trebuie a fi şi el destul de curios şi neastâmpărat. Păstrând ceea ce Irinel Anghel şi Mihaela Vosganian ne-au adus în ultimii ani, visez la o ediţie viitoare, unde să ne putem bucura cu toţii de o deschidere mai largă a evantaiului geografic şi cultural.
Au trecut 20 de ani. La fiecare sfârşit de mai, continuăm să ne regăsim cu toţii, plecaţi sau rămaşi, în spaţiul misterios al muzicii noi.

Ana Chifu (interpret – flaut):

"Este o idee bună plasarea evenimentelor în cât mai multe locuri, pentru a sparge puţin cercul închis în care se desfaşoară muzica contemporană"

Am fost încântată să particip la SIMN, care anul acesta a avut o tematică preponderent sincretică, zonă care mă interesează foarte mult în ultimul timp. Nu am reuşit din păcate să merg la toate evenimentele, dar mi-a făcut plăcere să văd de exemplu concertele din mediul relaxant de la Mogoşoaia, care creau o atmosferă foarte placută, sau să văd artişti străini excepţionali precum Henry Vega, Anat Spiegel şi Emmanuel Flores.

https://biblioteca-digitala.ro

Problema principală a festivalurilor de muzică contemporană din România este întoatdeauna să atragă public, mai ales nonmuzicieni şi cred că o soluţie foarte bună găsită este aceea de desfaşurare a concertelor în aer liber, care să atragă atenţia inclusiv a oamenilor care trec pur şi simplu prin zonă. Sincretismul este iar o soluţie, pentru că iubitorii de artă plastică, de teatru, de dans îşi pot extinde în felul acesta atracţia către arta muzicală. Este o idee bună de plasare a evenimentelor în cât mai multe locuri în general, pentru a sparge puţin cercul închis în care se desfaşoară muzica contemporană.

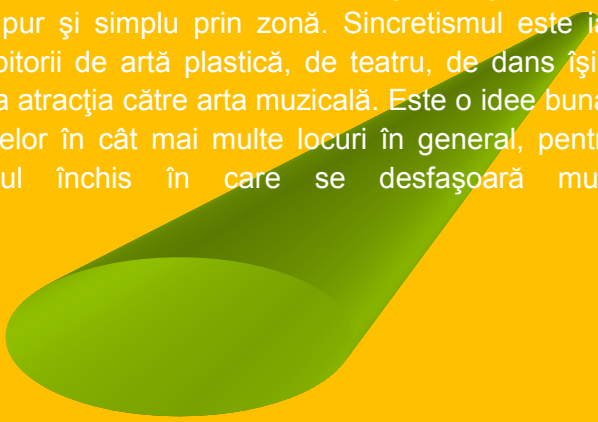

Anna Mirescu (interpret – soprană):

"un veritabil masterat în domeniul muzicii contemporane"

Am fost onorată să particip în cadrul Festivalului *Săptămâna Internaţională a Muzicii Noi* 2011 la realizarea proiectelor: URMUZICA - operă în concert de Sorin Lerescu, HOMO VIDENS - tele- operă de Liviu Dănceanu şi 4 ANOTIMPURI / POEŢI / COMPOZITORI - scene lirice de Laura Manolache, Nicolae Teodoreanu, George Balint şi Dana Cristina Probst.

Rigorile intonaţionale şi ritmice ale muzicii contemporane sunt o provocare pentru un orice artist liric.

Colaborarea cu cei şase maeştri mai sus mentionaţi a însemnat pentru mine un veritabil masterat în domeniul muzicii contemporane, dezvăluindu-mi forme noi de expresie artistică şi interpretativă.

https://biblioteca-digitala.ro

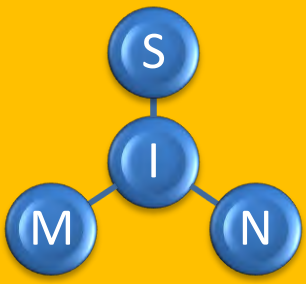

Cătălin Creţu (compozitor, artist video):
Reflecţii din cabina tehnică

Am văzut un festival dintre cabluri şi boxe;
spectatorii veneau, ascultau şi plecau,
eu rămâneam fix, la butoane,
atent la pericolul microfoniei, cu gândul la evenimentul următor,
preocupat să conectez aparate, echipamente şi computere iar,
să asist anonim muzicieni, performeri şi, câteodată, păpuşi.

https://biblioteca-digitala.ro

Corneliu Dan Georgescu (compozitor):

"Nu m-aș fi gândit niciodată că o să-mi placă așa ceva"

Nu cred că dispun de perspectiva necesară emiterii unor considerații globale despre acest festival, de aceea îmi voi permite să fiu foarte subiectiv și, mă tem, nu foarte coerent. Nu am participat decât la ultimele cinci zile ale sale și este primul, organizat de Irinel Anghel și Mihaela Vosganian, la care am fost prezent. Pentru mine a fost o experiența unică... la care trebuie încă să mă mai gândesc în liniște.

Mă voi referi numai la spectacolul Barrie-Barbie și la ziua Mogosoaia, care, pentru mine, au constituit un fel de cadru pentru multă muzică de valoare pe care am ascultat-o în aceste zile.

Cele văzute mi s-au părut, poate mai întâi de toate, *incitante*. Spectacolul Barrie-Barbie (iată doar una dintre aliterațiile atât de frecvente în acest festival): un joc foarte fin conceput de Irinel Anghel, un dialog între o muzică modernă (ce mai înseamnă

https://biblioteca-digitala.ro

modern astăzi?) executată de Barrie Webb și unele aluzii erotice abia disimulate - un fel de serenadă la un trombon-falus ce "îi dă târcoale" lui Barbie, încercând să o seducă, serenadă citită de interpret printre panglicuțele roz de pe notele oferite "naiv" de Barbie pe pieptul ei, o Barbie-păpuşă electronică suavă, imperturbabilă, dar și provocatoare, care ascultă docil serenada (cam stridentă pentru o serenadă…) sau ajută "cooperativ", respectiv se amestecă fără jenă în joc prin manevrarea culisei trombonului, plasarea surdinei, schimbarea poziției.

Manevrarea unei jucării electronice reprezintă răspunsul stereotip al lui Barbie la toate avansurile galantului trombonist, cu cravată, dar încălțat cu pantofi de tenis… Nu m-aș fi gândit niciodată că o să-mi placă așa ceva, am uitat un moment toate pretențiile mele severe referitoare la hieratism, simetrii geometrice, *sectio aurea*, la respingerea anecdoticului… dar găsesc ca această piesă a fost o adevarată capodoperă, greu de clasificat: "teatru instrumental" desigur, dar ce fel de teatru? O infinitate de idei năstrușnice, gesturi, atitudini, priviri, așteptări, subînțelesuri, insinuari - foarte multă spontaneitate, farmec, ironie, creativitate pură… magistral conduse pe muchia foarte subțire dintre arta pură și banalitate intenționată, între comic discret și seriozitate ridicolă. O fațetă specială a lui Irinel Anghel, una dintre multele ei fațete, toate reprezentând evident ceva din personalitatea ei proprie - altfel nu ar putea fi atât de convingătoare, vii.

https://biblioteca-digitala.ro

Încheierea festivalului de la Mogoșoaia: din nou o aglomerare de parodii voite, jocuri de cuvinte, aluzii, asociații neașteptate, totul într-o atmosferă sărbătorească… Câteva concerte "serioase" sau spectacole, multe în aer liber, în pădure…dar nu vreau să mă abat de la tema aleasă. Aripi de înger, generos risipite, chiar și în bucătăria unde se oficiază de către Irinel Anghel și Sorin Romanescu un fermecator ritual al ritmului cratițelor și tigăilor… urmat de ritualul Mihaelei Vosganian, un ritual lung, grav, cu tonuri orientale, pe un cavou… în ciuda asediului țânțarilor și a orbirii provocate de soarele în *contre-jour*.

Nici nu am observat cum această combinație bizară *a devenit deodată poetică*… un apus de soare magnific pe malul lacului, o "prințesă intangibilă" superbă la balconul palatului, care cântă tot felul de (din nou) serenade, de data asta pur lirice, în majoritatea lor binecunoscute, prelucrate electronic sau nu, întrerupte sau nu de câte o coroană nesfârșită, ca o deschidere spre infinit… Un fel de vampir-dragon-bufon, dealtfel permanent prezent, ca un fel de

https://biblioteca-digitala.ro

refren, comentează acum prin mișcări ciudate muzica, lumea se plimbă liber, ascultă, privește, pleacă mai departe sau se lasă cucerită de atmosfera devenită nu știu cum parcă vrăjită…

Totul a durat destul de mult, de câteva ori am pierdut firul, am uitat de toate, dar un asemenea sentiment de liniște, de împăcare, de armonie nu am mai cunoscut de mult…

Dar mi-aș permite să divaghez puțin de la subiectul strict... În Germania se practică împărțirea compozitorilor în două mari categorii: E-Musik și U-Musik, ceea ce s-ar traduce prin muzică "serioasă", respectiv "distractivă". Foarte mulți compozitori din prima categorie privesc de sus pe cei din a doua - chiar și eu însumi și cei mai mulți dintre cunoscuții mei. Nu m-am întrebat niciodată serios de ce... Motivul pare a fi subînțeles: muzica distractivă se bazează evident doar pe formule standardizate, banale, repetate și imitate la nesfârsit în scop mai ales comercial, este neinteresantă din punct de vedere structural-muzical ("nu aduce nimic nou"), este ieftină, nu oferă nimic intelectului, dimpotrivă, tinde să-l decupleze. Pot deranja și caracterul general dansant ("țopăit") ca și mai ales afectarea dulceagă, exagerat sentimentală,

https://biblioteca-digitala.ro

exterioară - din aceasta cauză, această muzică nici nu ar putea exprima ceva mai serios. Faptul ca și muzica "serioasă" poate fi dulceagă sau sentimentală - vezi Ceaikovski - nu schimbă prea mult din acest punct de vedere: în ceea ce mă privește am eliminat de mult asemenea compozitori, ca și opereta, muzica de promenadă etc. din categoria muzicii "serioase". Faptul că multe muzici sau practici exotice tind de asemeni să decupleze rațiunea este demult considerat ca un factor pozitiv, cu efect relaxant, armonizant, sănătos deci, dar strategia nu este chiar aceiași. In ceea ce mă priveşte, anumite formații ca Pink Floyd sau Tangerine Dreams m-au interesat la vremea lor, iar Beatles sau jazz am ascultat cu interes, ca să nu mai vorbesc de folclor sau muzică traditională românească sau din alte continente. De fapt, unde este granița între muzica serioasă și "cealaltă" muzică? Daca este vorba de "formule standardizate, banale, repetate și imitate la nesfârșit", aș putea recunoaște asemenea formule și în muzica "serioasă", și chiar (sau, mai ales!) în muzica modernă... Pe de alta parte, "cealaltă" muzică nu este întotdeauna banală, neinteresantă, uneori chiar dimpotrivă, dacă ar fi să ne gândim numai la arsenalul electronic folosit sau, în general la aspectul timbral-coloristic. Iar faptul că ea exprimă întotdeauna ceva, un sentiment, uneori cam prea accentuat, nu poate fi în sine un element devalorizant. De fapt, nu se poate contesta că există o muzică ușoară exasperantă prin caracterul ei obligatoriu dansant sau ultra-afectat... după cum există și o muzică modernă la fel de exasperantă prin gesturile ei obligatoriu crispate, sugerând parcă o criză de epilepsie. Dar nu la aceste aspecte marginale ne referim, când vorbim despre MUZICĂ... Ca şi muzica "serioasă", această "cealaltă" muzică este de fapt atât de diversă, încât nu mai poate fi cuprinsă sub o singură denumire. Iar creativitatea, originalitatea ca și banalitatea, platitudinea nu pot fi în niciun caz atribuite din principiu doar uneia din aceste două categorii. Este vorba de fapt până la urma nu atât de structuri muzicale diferite cât de

https://biblioteca-digitala.ro

funcțiile diferite pe care unele tipuri de muzică le îndeplinesc; ca și viața, muzica nu poate rămâne numai în sfera intelectului pur, este o binefacere și o compensare necesară să atace și sfera senzualului.
În spectacolele lui Irinel Anghel exista o experimentare, o "joacă" permanentă (chiar ea o

consideră astfel), o joacă spontană, liberă, creativă, cu rezultate suprinzătoare - un fel de eliberare voită din canoanele rutinei. Sunt foarte multe idei bizare aici, culori stridente, parodie, banal voit, grotesc, comic... o permanentă oscilație între real și fantezist, oniric. De ce trebuie însă o joacă să probeze numai elemente din aceste categorii? Daca ne gândim bine, și Bach sau polifoniștii din secolele precedente "se jucau" cu sunetele... dar era o joacă mai abstractă, nu chiar pur intelectuală - efectul ei expresiv nu poate fi contestat - dar poate mai ales cerebrală. Dar chiar și o un *alap* hindus este o joacă cu

https://biblioteca-digitala.ro

sunetele unei raga, și există și o joacă foarte hieratică, a elementelor ce compun un coral gregorian. Muzica lui Mozart este poate cel mai evident o joacă continuă, dar - chiar în contextul timpului ei - ea este preponderent elegantă, distinsă. Impresia mea ciudata este că "joaca" aparent constant parodică a lui Irinel Anghel nu devine niciodată vulgară, ci păstrează o puritate și o inventivitate copilarească, un farmec aparte pe care abia încep să-l înțeleg. În alte lucrări ale ei ascultate sau vizionate cu diferite alte ocazii remarcam de asemeni un stil vocal extrem de personal, perfect potrivit tipului ei de voce, bazat pe un fel de suspine-scânceli-scheunături abia schitațe sau sugerate, pe care nu le-am mai auzit nicăieri. Pe lângă înclinația spre cabaret, cred că mai ales aceasta linie este, până acum, cea mai originală linie găsită de ea în acești ultimi ani.

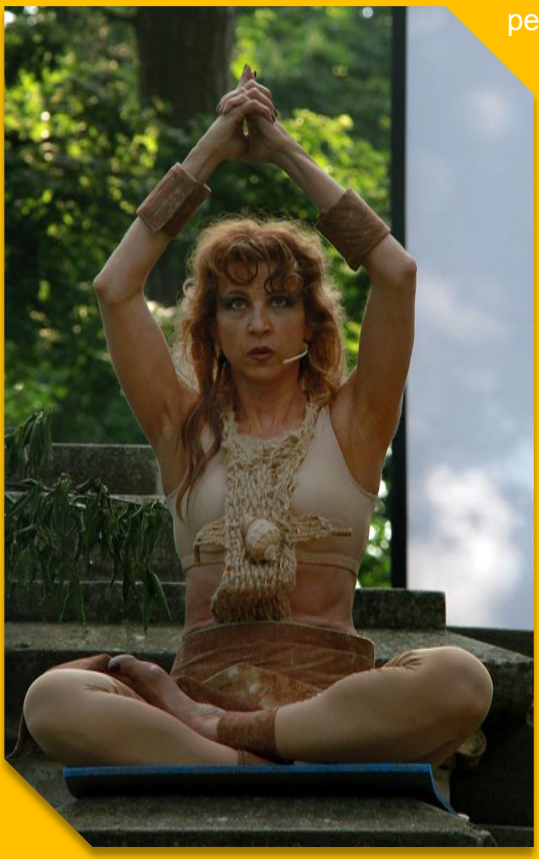

Dar, în general, la Irinel Anghel și Mihaela Vosganian nu mai poate fi vorba de "muzică distractivă", este prea multă încărcătură psihologică aici, intențiile sunt serioase și formele de exprimare pe plan muzical (alături de ambianțe sonore ilustrative, oricum sugestive, adesea muzică modernă foarte

https://biblioteca-digitala.ro

pretențioasă, cel puțin ca mijloace tehnice) reflectă nu numai talentul, ci și profesionalitatea creatoarelor. Aceasta, chiar dacă se operează uneori voit cu kitsch-ul sau ceea ce poate fi privit astfel - din câte știu, definirea kitsch-ul a provocat multe discuții și încă nici-o concluzie unanimă. Dar - definit sau nu - kitsch-ul este o prezență continuă, aș spune inevitabilă, în viața noastră, peste care cu greu s-ar putea trece cu vederea. De ce să nu constituie materialul principal al unor spectacole multi-media?

Asemenea spectacole aduc nu numai public, ci obligă și la o reconsiderare a criteriilor valorii, o reconsiderare care va deranja probabil unele convenții. Nu cred însă că este ceva de pierdut aici, mai degrabă ceva de câștigat, dacă este privit obiectiv. Eu văd și o latură pur umană aici - de exemplu, în preocuparea pentru teme, din păcate atât de compromise azi prin supralicitare, cum ar fi aceea a *eliberării personalităţii proprii de complexe sau bariere inconștiente* sau a temei *dezintoxicării psihice*. (Iată o legatură neașteptată: și eu mă gândeam la un efect terapeutic pozitiv ca

https://biblioteca-digitala.ro

țel principal al ciclului meu "Atemporal Studies" prin anii '80, fără a apela la formulele "new age music").

Nu poate fi vorba desigur de a imita această linie sau de a se recomanda să se faca numai asta (lucru valabil dealtfel pentru orice orientare), dar de ce nu s-ar accepta că astfel ni se oferă ceva într-adevăr deosebit, ceva ce ocupă o nișă ramasă neocupată între muzica "serioasă" și "cealaltă" muzică? Poate nu sunt eu cel mai potrivit pentru a decide, cât de deosebit este acest ceva… care mie îmi pare foarte atrăgător, dar îmi rămâne oarecum străin. Am totuși impresia că nu ne rămâne - nouă, compozitorilor de "muzică grea" - decât să acceptam lecția și să învățăm ceva din ea - dacă mai suntem capabili să învățăm. (Cel puțin, să zicem, folosirea mijloacelor electro-acustice ca și

https://biblioteca-digitala.ro

interesul pentru efectul psihologic imediat, dar și o mulțime de efecte dramaturgice sunt aici evident mai "proaspete" decât suntem noi obișnuiți.)

În ceea ce mă privește, sunt sigur: eu nu voi face niciodată așa ceva, dar sunt recunoscător celor ce sunt capabili de asta - nici jocurile de cuvinte dibace, parodia sau senzualitatea explicită nu reprezintă "stilul meu", dar le pot gusta pe deplin. Nicolae Teodeoreanu afirma, după festivalul din 2010, comentând un spectacol al lui Irinel Anghel și parafrazând o încercare a mea mai veche referitoare la sugerarea existenței a trei tendințe fundamentale în muzica românească (contemplativ-lirică, structuralist-experimentală, reflexiv-arhetipală), că s-ar părea că Irinel Anghel inițiază o nouă tendință, cea intutiv-senzorială… De ce nu, poate se manifestă de asemeni în această muzică - și nu de azi, de ieri - și o tendința ironico-parodică, o alta jucăuș-exhibiționistă… depinde și de cât de larg sau strâmt înțelegem unele noțiuni - de exemplu, poate în primul rând, pe aceea de post-modernism.

Am avertizat de la bun început că voi fi foarte subiectiv și nu foarte coerent…

https://biblioteca-digitala.ro

Cornelia Bronzetti (interpret – vioară)

Frânturi de impresii asupra unui festival cu mare impact artistic

În 27 mai 2011, spre finalul Săptămânii Internaţionale a Muzicii Noi, am avut bucuria şi onoarea de a cânta în primă audiţie absolută, împreună cu distinsul violinist, dirijor şi profesor Juhani Palola din Finlanda şi Orchestra Naţională Radio concertul pentru două viori şi orchestră creat de admirabilul talent al compozitoarei Maia Ciobanu.

De o mare frumuseţe şi forţă de expresio, inspirat şi seducător, ***ALTEREGO CONCERT*** va intra, sunt convinsă, în patrimoniul cultural românesc al secolului 21 şi, ascultat de publicul meloman, va putea deveni un "bestseller" cu impact profund în sufletul ascultătorului de pe orice meridian, în înţelegerea şi iubirea pe care o acordă muzicii noi. Ca prieten al României, domnul Juhani Palola a cântat în ultimele două decenii multe concerte de muzică contemporană românească scrisă după 1980 în Finlanda şi Elveţia cu lucrări pentru vioară, cvartet, etc., care figurează şi în cele două CD-uri în circulaţie în ambele ţări. Bucuria participării mele ca interpret la SIMN 2011 a fost augmentată de ascultarea creaţiilor componistice şi interpretative din muzica românească scrisă în ultimul an sau, cel mult, deceniu.

Foarte buna organizare datorată celor doi directori artistici Irinel Anghel şi Mihaela Vosganian, cu pregnantă participare componistică în festival, împreună cu toţi colaboratorii şi co-organizatorii, a făcut din acest "Festival al Muzicii Noi" o încântare pentru participanţii de azi şi o promisiune pentru SIMN 2012.

Le doresc tuturor aceeaşi imaginaţie debordantă în toate amănuntele conceperii, organizării, interpretării, pe care, ca participant, dar şi spectator am apreciat-o la maximum.

https://biblioteca-digitala.ro

Diana Rotaru (compozitor):

…"cel mai important element a fost joaca de oameni mari…"

Felicitări celor două directoare şi organizatorilor! cărora, în calitate de membră a grupului SeduCânt, doresc să le mulţumesc cu această ocazie pentru că ne-au lăsat să ne jucăm puţin cu publicul şi cu noi înşine.

"Săptămâna Internaţionala a Muzicii Noi" este întotdeauna o forfotă foarte simpatică la sfârşit de primăvară. Poate şi mai mult în ipostaza sa mai non-convenţională, cum au fost ultimele două ediţii. Cu plusuri şi minusuri, cel mai important element a fost *joaca de oameni mari*, aşa cum era anunţat şi în "manifestul" SIMN 2011. O joacă din când în când şi serioasă sau chiar profundă, din când în când şi mai lejeră, din când în când onirică, mustind întodeauna a creativitate şi entuziasm.

https://biblioteca-digitala.ro

Două evenimente m-au marcat în mod special, foarte diferite unul de altul, însă având aceeaşi forţă a *transfigurării* spectatorului în Muzică. Mă refer, pe de o parte, la spectacolul de muzică şi poezie realizat de Ion Bogdan Ştefănescu, "Suită pentru cymbal, clavicord şi virginal universal" (22 mai), o mostră de explozie de talent într-o singură familie (Ionuţ - sunet, Eusebiu - cuvânt, Maria- culoare) şi, pe de altă parte, la hipnoticul spectacol multimedia "Worm Songs" de Henry Vega (28 mai), spectacol care a introdus-o publicului român pe fantastica Anat Spiegel, precum şi pe magicianul video Emmanuel Flores. Din păcate, mult prea puţin public la ambele evenimente, ca şi în general la festival, dureros şi inexplicabil de puţini muzicieni şi studenţi...

Elmira Sebat (interpret – mezzosoprană):

„Ochii au privit, iar urechile au ascultat"

Îndemnul aparent paradoxal lansat în deschiderea Festivalului SIMN 2011 – „Veniţi să auziţi ce nu aţi mai văzut!" – rezumă perfect îngemănarea celor două tipuri de percepţie în acel spectacol.

Ochii au privit, iar urechile au ascultat derularea unui univers fastuos, în care tradiţia coabita armonios cu modernitatea. O lume populată cu zeci de tipologii distincte de personaje fermecătoare, aparţinând unei **dimensiuni absolute** a Timpului, în care tihna,

https://biblioteca-digitala.ro

curiozitatea, bucuria, introspecţia, dar şi exploziile energetice erau la ele acasă...

Cea mai fascinantă senzaţie pe care am trăit-o din miezul procesului artistic a fost aceea că – deşi eram o simplă rotiţă a unui mecanism complex – nu mă pierdeam în măreţia angrenajului, deoarece culoarea mea unică punea în valoare tot ansamblul şi invers. Fiecare dintre noi avea forţă şi un contur precis, fiecare era indispensabil, legat prin invizibile fire de borangic de întregul sferic.

Eram multe steluţe aparent asemănătoare, dar cu luciri şi magnitudini diferite, împrăştiind lumină într-un carusel ameţitor şi totuşi unitar, asemenea Carului Mare. Întreaga experienţă venind după o ploaie torenţială care a constrâns spectacolul să debuteze (putea fi ceva mai frumos?) odată cu apariţia curcubeului...

https://biblioteca-digitala.ro

Maia Ciobanu (compozitor):

“o abordare “friendly” a muzicii contemporane”

SIMN – 2011 – o ediţie frumos şi divers colorată a celui mai important festival de muzică nouă din România. O ediţie care a inclus şi cea mai “proaspătă” lucrare a mea – ALTEREGO CONCERT pentru două viori şi orchestră – minunat realizată de cei doi solişti Cornelia Bronzetti şi Juhani Palola susţinuţi de Orchestra Naţională Radio sub bagheta lui Valentin Doni.

M-am simţit bine ca “inventator de muzică” în contextul unei excelente organizări realizate de cele două directoare Irinel Anghel şi Mihaela Vosganian, m-am simţit bine şi ca ascultător, urmărind concerte şi spectacole condimentate cu mici surprize.

O ediţie deschisă unor multiple formule artistice, tendând o abordare “friendly” a muzicii contemporane şi în acelaşi timp conţinând evenimente sonore de mare substanţă şi altitudine. Felicitări şi mult succes în 2012 !

https://biblioteca-digitala.ro

Nicolae Brânduş (compozitor):

SIMN 2011 sau „Absoluta gratuitate…”

Adică, *jocul*, în toată splendoarea sa, lipsită de orice norme şi criterii în uz, afirmat în deplină nonşalanţă, care iese din sală şi se petrece în natură, în spaţiul liber deschis, cu cerul deasupra şi cu orice mai dă Dumnezeu pe dedesubt…

Este ceea ce propun protagoniştii Festivalului, îmbrăcaţi ca vai de lume în straie de bâlci (de tot hazul, de-altfel!) cu aluzii la personagii

https://biblioteca-digitala.ro

de basm şi alte „mitologii”, plimbate de la Opera Naţională la Palatul Mogoşoaia, cu fragmenţele de tot felul de foste șlagăre, zâne şi spiriduşi, muzică militară, caleşti şi biciclete, unde pe departe au străluc it o pereche de cai negri, o frumuseţe! (Evident, nu atât şi o limuzină parcată unde nu trebuie, tocmai la intrarea în incinta de spectacol...).

Din sălile acoperite şi cu locuri numerotate (degeaba, ţinând cont de puţina afluenţă) apar tot felul de muzici mai degrabă *convenţionale* în libertatea generală asumată a jocului. Unele se vor chiar cu „umor” tocmai acolo unde poţi să-l cauţi cu *n* perechi de ochelari degeaba; altele, tot felul de însăilări mai cu şi mai fără talent. Unele chiar si *cu*, dar te întrebi, *de ce* oare? Ce rost au? Ar trebui bine regândită *motivaţia* ulterioarelor producţii festivaliere.

Dar, evident, din *orice* pentru *oricine* poate răsări *oricând* ***ceva***. Umblaţi, onoraţi spectatori de artă contemporană, fără prejudecăţi, chiar fără *speranţe*, prin acest bâlci. Cine ştie cum şi de unde va apărea *ideea*? Poate odată cu motivaţia? Sau nici măcar ?

E bine, oricum…

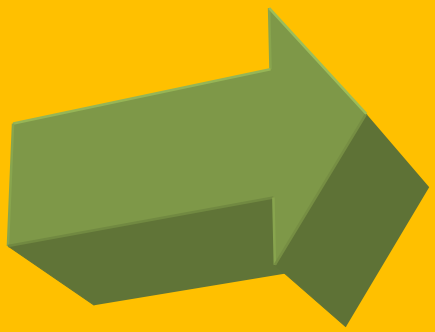

https://biblioteca-digitala.ro

Laura Manolache (compozitor):

”o sărbătoare a muzicii antirutină”

SIMN 2011 – o sărbătoare a muzicii antirutină, aflată sub semnul unui nonconformism de bun gust, imprimat – ca de obicei, dar altfel, de organizatoare -, o sărbătoare care a atras prin program bogat, desfăşurat în spaţii culturale numeroase şi, nu o dată, ingenios proiectate.

Sub aspect personal, pe lângă includerea a două dintre piese în spectacolele excelent realizate de ansamblul coordonat de Doru Roman (la Cercul Militar) şi cel constituit de Sorin Petrescu (la Sala de Operă a U.N.M.B.), mi s-a oferit şansa colaborării cu dirijorul George Balint, în proiectul său vocal-simfonic pe tema celor 4 anotimpuri (Studioul de concerte „Mihail Jora” al S.R.R.). Sub bagheta sa de maestru, soliştii Ana Mirescu, Adriana Alexandru, Nicolae Lupu şi Orest Pâslaru, alături de grupul vocal Acapella coordonat de Daniel Jinga şi orchestra de cameră Radio au conferit lucrării mele *Primăvara gândului* – pe versuri de Nichita Stănescu – o versiune în primă audiţie exact aşa cum mi-am dorit-o.

La finalul festivalului SIMN 2011 mă gândesc… la cel viitor!

https://biblioteca-digitala.ro

Ion Bogdan Ştefănescu (interpret – flaut):

Sper şi încă sper!

Ediția 2011 a festivalului SIMN a lansat prin conceptul celor două compozitoare Irinel Anghel şi Mihaela Vosganian, directoarele festivalului, un "Profil" pe care îl aşteptam de mult, acela de sinteză, de interferență, de sinergie a artelor. Artişti plastici, scenografi, actori, dansatori, mimi şi muzicieni din diferite zone stilistice şi-au coagulat ideile şi talentul pentru a realiza spectacole în spații, de cele mai multe ori, neconvenționale. Astfel, arta timpului nostru a ieşti în stradă: pe esplanada Operei Române, la Palatul Mogoşoaia sau în baruri, cluburi etc. (Tinerimea Română, Cercul Militar), păstrându-se însă şi spațiile tradiționale cum ar fi Sala Radio, Muzeul "G. Enescu" sau Universitatea de Muzică. În felul acesta, invitații din străinătate - trei olandezi - , Barrie Webb şi Daniel Kentzy fiind deja "naturalizați", şi-au putut crea o privire de ansamblu a ceea ce înseamnă Bucureştiul, parcurgând distanțele dintre spațiile mai sus amintite cu piciorul, modul cel mai fericit de a cunoaşte într-adevăr un oraş.

https://biblioteca-digitala.ro

Deschid o paranteză: Apropo, oare chiar ne putem lăuda cu un festival internațional? Dacă vorbim despre trei interpreți străini plus cei doi "deja naturalizați", oare câți compozitori contemporani din lumea largă au fost programați?... Închid paranteza!

E foarte greu, aproape imposibil, sa mişti atâtea forțe artistice care să evolueaze în atât de multiple şi diferite spații ocupându-te şi de un bun mers al organizării. Cu siguranță vor fi multe voci nemulțumite, unele răutăcioase, altele obiective, care vor semnala minusurile organizării, dar din fiecare ediție de festival ar trebui învățat câte ceva, pentru ca cea următoare să fie şi mai bună. Mă îndoiesc însă că acest lucru se va întâmpla. În general greşelile se repetă şi devin obişnuință, astfel încât ajung să fie trecute cu vederea. Mă refer la faptul că nicio ediție nu beneficiază de o reclamă pe măsura timpului în care trăim, adică secolul al XXI-lea (spoturi pentru TV sau internet, logo-uri, afişe şi programe profesionist concepute, parteneri de promovare etc.) , motiv pentru care, de fiecare dată, ne plângem de o atât de firavă audiență. Întotdeauna auzim aceeaşi scuză: nu sunt bani! Există totuşi anumite spectacole din festival pentru care se încearcă, cu mult sârg, o anume promovare, doar pentru faptul că aparțin unor artişti şi creatori implicați deopotrivă în organizarea festivalului. E bine de ştiut că un festival de anvergura acestuia nu poate avea succes garantat, decât dacă toate spectacolele propuse sunt aşezate pe acelaşi taler, adică au aceeaşi importanță mai ales pentru cei care alcătuiesc programul de festival. A şti să vinzi marfa altuia, în cazul de față, e chiar mai important pentru ecoul pe care festivalul ar trebui să îl aibă în conştiința publicului. A obține bani mulți pentru toate evenimentele programate e o cutumă. În felul acesta vocile rele s-ar împuțina considerabil. De mai bine de 20 de ani sper şi sper în continuare că următorul director de festival va avea capacitatea să convingă, în primul rând, oficialitățile (Ministerul Culturii şi Cultelor, Presedinția etc.), şi implicit sponsorii că

https://biblioteca-digitala.ro

festivalul SIMN este cel puțin la fel de important ca Festivalul Enescu, pentru că acest festival aduce în fața publicului arta timpului nostru.

Avem creatori cum puține țări se pot lăuda, compozitori de o valoare inestimabilă, compozitori care au deschis drumuri noi în plan universal, compozitori de o forță creatoare fascinantă, din păcate foarte puțin cunoscuți, apreciați şi promovați în țară. Majoritatea sunt mult mai bine primiți în străinătate. Avem compozitori care au făcut carieră în alte culturi de pe glob, pentru care ar trebui să fim mândri şi implicit să îi mediatizăm în consecință. Avem tineri compozitori premiați în cele mai prestigioase competiții de creație internaționale pe care ar trebui să îi punem în prim plan. Şi nu în ultimul rând, avem şi câțiva interpreți de valoare care, an de an, se manifestă în acest festival cu toată dragostea, implicarea, respectul şi profesionalismul față de creația modernă.

Această artilerie grea ar trebui să convingă forurile de care depinde finanțarea acestui prestigios festival să aloce un buget de măcar 10% din cel al Festivalului Enescu pentru ca proiecția şi efectul artei moderne în rândul publicului să aibă rezonanță. Un

https://biblioteca-digitala.ro

festival făcut din sărăcie nu poate avea impact şi, din păcate, sărăcia atrage doar sărăcie.

Este remarcabil faptul că această ediție a propus o asemenea feerie sonoră şi vizuală, în care, cu siguranță au fost spectacole foarte bune, altele poate îndoielnice din punct de vedere artistic, dar acesta este profilul unui festival de experiment. Întotdeauna însă trebuie ținut cont de public, el este barometrul, coloana vertebrală care susține orice gest artistic. În clipa în care vom reuşi să umplem o sală de sport, aşa cum se întâmpla pe vremuri la Darmstadt cu un concert susținut de John Cage şi cvartetul Arditti, ne putem considera pe drumul cel bun. Sunt sigur că publicul românesc acceptă şi prizează arta modernă; oamenii îşi doresc să vadă, să asculte, să participe la evenimente memorabile, trebuie doar să afle că ele se întâmplă, există, că timp de o săptămână vor trăi cu toate simțurile excitate la maximum şi că vor fi martorii unor gesturi artistice unice, uneori irepetabile. Vorba lui Nichita Stănescu: "De-ar mai fi o dată ca asta / Fiule, fi-o!"

Violeta Dinescu (compozitor):

“am fost impresionată să descopar inventivitatea, bucuria jocului, flexibilitatea folosirii spaţiului muzical, întrepătrunderea de arte şi stiluri”

Am dorit de multă vreme să pot veni la sfârşit de mai la Bucureşti şi pentru Festivalul Săptămâna Internaţională a Muzicii Noi.

Am reuşit în sfârşit anul acesta să văd şi să ascult aievea acest eveniment, care între timp a câştigat o anvergură internaţională din ce în ce mai substanţială - lucru 'capital' (cum ar fi spus Ştefan Niculescu) pentru o cultură (bineînţeles şi muzicală).

https://biblioteca-digitala.ro

Este necesar să remarcăm că în vremea de acum, la un început de nou veac, sau la trecerea între veacuri.,. sau cum am putea formula mai dramatic, se impun noi strategii de punere în valoare a unei culturi. În cazul României datoria este şi mai mare, pentru că după cam 50 de ani de izolare, intrarea în contextul internaţional trebuie să fie făcută înzecit, pentru ca românii să poată ajunge la vibraţia necesară intrării în contextul universal.

Situaţia culturii muzicale actuale este îngreunată în general peste tot în lume. Cauzele sunt complexe şi nu pot fi definite în câteva cuvinte... Revenind la festivalul românesc din acest an, am fost impresionată să descopar inventivitatea, bucuria jocului, flexibilitatea folosirii spaţiului muzical, întrepătrunderea de arte şi stiluri, pe care le putem numi strategii necesare ale timpului nostru.

Doresc din inimă, ca zilele de mai să fie din ce în ce mai înfloritoare în vremurile care vor veni.

https://biblioteca-digitala.ro

SIMN 2011 sau arta ca imaginaţie

Despina PETECEL THEODORU

> „Adevărata libertate şi demnitate a vocaţiei ontologice a personalităţii umane nu se bazează decât pe această spontaneitate spirituală şi pe această expresie creatoare ce constituie *aria imaginarului*" (Gilbert Durand, *Structurile antropologice ale imaginarului*[1], p. 531).

Este ceea ce au probat, pentru a doua oară consecutiv, cele două directoare artistice ale SIMN – compozitoarele Irinel Anghel şi Mihaela Vosganian – secondate din nou de către atât de inventiva artistă plastică Raluca Ghideanu. „Jocurile minţii"[2] lor, pe cât de fanteziste, pe atât de serios asumate şi riguros structurate au transformat cele 9 zile ale Festivalului Internaţional al Muzicii Noi, nu doar într-o suită de prilejuri de a asculta muzica şi pe interpreţii zilelor noastre, ci şi în adevărate „provocări" (nu găsesc un termen mai puţin uzat şi mai sugestiv!) pentru omul contemporan, saturat de clişee şi manierisme, de a-şi transcende limitele cunoaşterii şi, ca atare, pe acelea ale propriei condiţii umane. Şi, dacă ediţia jubiliară din 2010, s-a desfăşurat sub un generic mai puţin conformist: „I'm alive" (Trăiesc!), ediţa din 2011 a avut ca temă o sintagmă aparent banală: *spectacolul*

[1] Volum apărut la Editura Univers în 1977, în traducerea în limba română semnată de Marcel Aderca.
[2] Titlul uneia dintre cărţile lui Ioan Petru Culianu. Bucureşti, Polirom, 2002.

https://biblioteca-digitala.ro

muzical. Prin intermediul unor genuri precum „opera tradiţională, opereta, musicalul, cabaretul, ritualul, teatrul instrumental, performance-ul, arta de intervenţe publică”, autoarele proiectului au dorit „să surprindă varietatea de reacţii artistice declanşate de o asemenea propunere.”

Mai mult decât *sincretice*, concertele-spectacol şi spectacolele propriu-zise s-au situat mai degrabă pe linia *trans-culturalităţii,* creând

https://biblioteca-digitala.ro

o breşă extrem de necesară în ceea ce Penderecki numea „cultura omogenizată", care „amestecă nivelurile şi sparge ierarhiile", făcând ca, „sub imperiul ei, să nu mai existe cultură, nici superioară, nici inferioară."[3] Căci, mai spunea compozitorul polonez, „în acest caliedoscop al informaţiei, *imaginaţia* este cea care suferă în cel mai înalt grad."[4]

Din această perspectivă, iniţiativa compozitoarelor Irinel Anghel şi Mihaela Vosganian, de a transgresa normele tradiţionale cunoscute e demnă atrofieze atât intelectul, cât şi spiritul şi, în ultimă instanţă, să provoace colapsul fiinţei.

În paginile care urmează mă voi referi doar la concertele la care am participat efectiv.

[3] Detalii în: Penderecki, Krzysztof, *Le labyrinthe du temps*, trad. din limba poloneză în limba franceză de François Rosset, Montricher (Elveţia), Les Éditions Noir sur Blanc, 1998, p. 20. „*La culture homogénisée mélange les niveaux, brise les hierarchies; sous son empire, il n'y a plus de haute, ni de basse culture*."

[4] *Idem*. „Dans ce kaleïdoscope d'informations, c'est *l'imagination* qui pâtit au plus haut degré."

https://biblioteca-digitala.ro

Din...”colecţia de primăvară a ideilor muzicale 2011” au făcut parte „vânzători de vise, Moşi, fanfară, SONeerie, tele-operă, trăsuri, lectici, automobil care cântă, dirijor pe role, Albă ca zăpada, Captain Cook, Cupidon pe bicicletă, Fantoma de la Operă, Motanul încălţat, d’Artagnan, Alice în Ţara Minunilor, Dănilă Prepeleac, Hänsel şi Gretel”, care au defilat – la propriu -, din stradă până pe esplanada Operei Naţionale ca într-un adevărat turnir medievalo-renascentist, inaugurând cea de-a 21-a ediţie a SIMN.

„Veniţi să auziţi ce n-aţi mai văzut”! Sub acest generic s-au prezentat „Vânzătorii de vise” în ziua de 21

https://biblioteca-digitala.ro

Mai, oferind publicului „unica” şansă – din moment ce *defilarea* se anunţa a fi „în premieră”, cu „reprezentaţie unică”! – de a încerca să se abstragă din contingent chiar cu preţul iluziei de o clipă, întreţinută de Irinel Anghel – Dream design, muzică şi voce; Raluca Ghideanu – scenografie, concept vizual, instalaţii, costume; Paul Dunca – proiect coregrafic; Barrie Webb – trombon; Sorin Romanescu – sound design, automobil; Elmira Sebat – mezzosoprană; Christian Alexandru Petrescu – tenor; Virgil Oprina – chitară-bas, Maria Chifu – fagot, Ana Chifu – flaut, grupul Avânt'n Gard, Orchestra de Estradă Angely's şi Cristian Marius Firca. Nici „performerii” nu trebuie uitaţi: Paul Dunca, Mihaela şi Arminé Vosganian, Mihai Dragomir, Ana Colţatu, Bogdan Drăgănescu, Maria Mora, Elena Apostol, Liliana Cojanu, Andreea Dragomir, Constantin Ioniţă, Smaranda Oprina.

Datorită fanteziei şi spiritului lor improvizatoric am trăit aproape două ore în realităţi şi timpuri paralele în care s-au perindat personaje ale teatrului stradal elisabethan, întruchipări ale prinţilor şi bufonilor din vremea lui Louis XIV să zicem, dar şi chipuri fardate excesiv, costumate extravagant, mişcându-se „robotic”, amintind de „statuile

https://biblioteca-digitala.ro

vivante" devenite atât de familiare în pieţele publice din Paris, Londra şi, în ultimul timp, chiar din Bucureşti! Evocarea tuturor acestor „repere" istorico-geografice a „redeschis trecutul în direcţia viitorului"[5] , nu înainte de a-l reda prezentului, de a-şi pune „pecetea temporalităţii"[6] asupra sa.

Jocul acesta cu spaţiul-timp a continuat în foyer-ul Operei, unde Irinel Anghel i-a atras pe spectatori cu vocea şi îmbrăcămintea ei magice, descinzând direct din basmele lumii, într-un „Dizzy Waltz. Round around time and space", în Căsuţa din Hänsel şi Gretel, montată în mijlocul foyer-ului şi decorată de Adriana Urmuzescu.

[5] Cf. Ricoeur, Paul, în: *Temps et récit*. 3. *Le temps raconté*, Paris, Seuil, 1985, p. 139.
[6] *Idem, ibid*., p. 140.

https://biblioteca-digitala.ro

Venită parcă din timpuri edenice, muzica a fost semnată de Sorin Romanescu şi Irinel Anghel – duo-ul entuziast şi deschis oricărui experiment ludic, dispus/predispus să transforme banalul, efemerul, în condiţie *sine qua non* a existenţei umane. În elanul acesta ludic, efervescent, au mai fost cooptaţi membrii unei „formaţii ciudate [*Etet de pahare*], în faţa căreia se naşte expresia de uimire: Etete! Ce formaţie! – descendentul cvartetului clasic, din care s-a păstrat terminaţia ce-l situează în categoria ansamblurilor muzicale.” Componenţa? – Elena Apostol, Mihaela Vosganian, Mihai Balabaş, Gabriel Bălaşa.

Prima zi a Festivalului s-a încheiat în sala mare a Operei Naţionale cu Cantata „Moşii” pentru cor mixt şi orchestră, pe un text de I.L. Caragiale de Adrian Iorgulescu – lucrare compusă în 1978 şi revăzută recent – interpretată de Corul şi Orchestra Operei dirijate de Tiberiu Soare, cu participarea corului „Accoustic” condus de Daniel Jinga. Scrisă cu nerv, cu talent, cu mult umor şi ironie, muzica e, de fapt, un colaj/bricolaj de ritmuri de tango, de marşuri, cântece patriotice festiviste din epoca ceauşistă, cântece populare cu strigături şi motive din folclorul copiilor etc., toate amalgamate ca în orice petrecere de „bîlci” – „bîlciul deşertăciunilor”?! - , dar şi cu...gust de „basme-n bucăţele”. Ingenios concepută, asamblarea lor a creat un contrast subliniat voit, cu lirismul, cantabilitatea şi atmosfera onirică a ţesăturii orchestrale. Bagheta sigură a dirijorului Tiberiu Soare, mereu atent la detalii şi la unitatea

https://biblioteca-digitala.ro

construcţiei a pus în valoare frumuseţea şi echilibrul acestei partituri, care, deşi *datată*, îşi păstrează nealterată autenticitate şi actualitatea!

Ziua de 22 Mai ne-a propulsat, între orele 17,00-21,00, în Studioul de Operă şi Sala „George Enescu" ale Universităţii Naţionale de Muzică, în plin absurd...urmuzian, prin concertul-sepctacol „Cică Urmuz..." şi opera în două acte, 4 Tablouri şi mediu electronic, *Urmuzica,* de Sorin Lerescu, pe un libret conceput de Pavel Puşcaş după poemul eroico-erotic şi muzical în proză al lui Urmuz, *Fuchsiada*. Piesele *Plecarea* de Laura Manolache, *Turnavitu* de Gabriel Mălăncioiu, *Fabulă* de Darie Nemeş Bota, *Algazy şi Grummer* de Sorin Petrescu şi *Sita lui Eratostene* de Anatol Vieru s-au înlănţuit fără oprire, creînd senzaţia/iluzia unei muzici unice, al cărei *leit-motiv* l-au constituit selecţiunile din scrierile lui Urmuz[7]: *Plecarea în străinătate*, celebra „fabulă" *Cronicarii* („Cică nişte cronicari..."), *Algazy & Grummer*, *Ismail şi Turnavitu*. Colaje, aluzii şi citate din opus-uri de Scarlatti, Mozart, Beethoven, Gershwin sau din cântece profane engleze – protagonist tenorul Ovidiu Cozma -, s-au interferat cu fragmente din scrierile lui Urmuz rostite de actorul Mihai Bisericanu în admirabile „parade" intertextuale, demne de spiritul ludic, ironic până la sarcasm al autorului avangardist. Maniera sa ambiguă de a utiliza şi asocia cuvintele a fost excelent sugerată chiar şi de ambiguitatea identităţii interpreţilor: Dan Petrescu – pian, Dorin Cuibariu – clarinet şi saxofon, Cosmin Băleanu – fagot, contrafagot şi *duduk* - acesta din urmă un instrument de suflat din lemn, de provenienţă armeană, cu o sonoritate aspră, uşor stridentă, apropiată de cea a fagotului sau a cimpoiului, perfectă pentru a ilustra asperităţile şi bizareria textelor urmuziene;

[7] Demetru Demetrescu-Buzău (1883-1923), de profesie judecător, mare iubitor al muzicii şi literaturii, spirit original până la extravaganţă, apreciat de Arghezi, care-i facilitează debutul literar în 1922, cu „antiproza" *Pâlnia şi Stamate*, ce va apărea în ziarul Cugetul românesc, considerat a fi precursor al teatrului absurdului practicat ulterior de către Eugen Ionescu.

https://biblioteca-digitala.ro

fiecare şi-a însuşit periodic, atât instrumentele, cât şi atributele celuilalt, inclusiv dirijorul Radu Popa, care, la un moment dat a încetat să mai dirijeze şi a preluat, în tăcere, acordeonul de la actorul Bisericanu. Nu cred să exagerez afirmând că *pilonul de rezistenţă* al acestui concert a fost pianistul Sorin Petrescu – nu doar un instrumentist desăvârşit, dar şi o natură ludică prin excelenţă, aptă oricând să pătrundă în „jocurile minţii" creatorilor care-i solicită participarea. Şi, pentru ca parodia/ambiguitatea urmuziană să fie completă, concomitent cu spectacolul muzical-literar de pe scena Studioului de operă, pe un ecran rulau o serie de imagini – autor Vlad Dragomirescu – cu mulţimi de oameni, cu un elicopter zgomotos, contracarate însă, prin contrast, de puritatea unor flori albe, delicate, ce înfloresc în ziua de Paşte, în zonele de deal împădurite – de unde şi denumirea de „floarea Paştelui".

În timp ce în spectacolul „Cică Urmuz..." accentul a fost pus pe aspectul comic al textelor, în opera *Urmuzica* Sorin Lerescu a ales să surprindă latura dramatică, tragică a comicului ce se relevă la o primă lectură a textului. Ansamblului „Traiect" pe care-l conduce, i s-au alăturat câţiva solişti de mare anvergură - vocală şi muzicală: tenorul Daniel Madia în rolul Fuchs, mezzosoprana Elmira Sebat în rolul Venus, soprana Anna Mirescu în rolul Pallas-Athena şi basul Mihnea Lamatic în postura Clopotarului, dar şi soprana Ligia Dună, mezzosoprana Camelia Mocanu şi altista Claudia Deleanu, în ipostaze multiple, *echivoce*, fiind când Ursitoare, când Admiratoare, când Bârfitoare şi Cocote, când Graţii. La pupitrul dirijoral s-a aflat compozitorul George Balint - muzical, precis, urmărind şi conducând atent acestui opus postum, în care Urmuz parodiază de fapt iubirea, invocând zei şi zeiţe din Olymp, dar şi Muzica. Numai că libretul semnat de Pavel Puşcaş este un fel de *puzzle*, alăctuit şi din fragmente ce nu apar în poemul original, ca de pildă, parodierea Genezei, în debutul operei: „La început, nu este adevărat că Cuvântul a fost la

https://biblioteca-digitala.ro

Dumnezeu şi Dumnezeu era Cuvântul"! etc., sau *fraza-refren,* ce a traversat ambele manifestări urmuziene, cu care se încheie opera, extrasă din fabula *Cronicarii*: „Cică nişte cronicari, duceau lipsă de şalvari..."

Ca de obicei, Sorin Lerescu a convins că stăpâneşte dezinvolt ansamblul vocal-instrumental, ca şi normele unei construcţii sonore complexe, consistente.

Cea de-a doua zi a SIMN s-a încheiat în sala Clubului Tinerimea Română, cu un spectacol *sincretic*, de muzică, poezie, şi pictură[8] intitulat *Suită pentru cymbal, clavicord şi virginal universal*.[9] Dincolo de transparenţa genuină emanată de titlu, dar şi de lirismul şi puritatea metaforice ale muzicii, concertul a avut şi o tentă grav-meditativă, datorită substanţei profund filosofice a poeziilor recitate de către actorul Eusebiu Ştefănescu nuanţat, expresiv, elocvent, ca o frază muzicală bine concepută. Versuri de Nichita Stănescu, Giorgos Seferis, Lucian Blaga, Eugen Jebeleanu, Ştefan Augustin Doinaş, Cezar Ivănescu, Ion Barbu, Spiridon Popescu, Mircea Micu, George Stanca – poetizând teme ale vieţii, morţii, ale transfigurării şi eternităţii etc. - au fost alese cu grijă şi minuţiozitate, pentru a *consuna* şi potenţa expresia/expresivitatea paginilor muzicale cu care s-au intersectat: *Noaptea, Moby Dyck, Cape cod* de Toru Takemitsu – trei momente elegiace, de sorginte impresionistă, cu arcuiri dinamice efemere ale ambelor instrumente; Şase faţete ale piesei *Mozaic II* de Dan Buciu – motiv de exprimare deplină a flautului atât prin elanuri ritmice punctate, cât şi prin evaziuni lirice sau interiorizări dramatice, interogative şi

[8] Pereţii sălii Clubului Tinerimea Română au fost „ornaţi" cu picturi semnate de fiica flautistului Ion Bogdan Ştefănescu – Maria Ştefănescu -, în vârstă de numai 15 ani.

[9] Este titlul poeziei lui George Stanca din grupajul celor ce au alcătuit concertul de muzică şi poezie din 22 Mai 2011.

https://biblioteca-digitala.ro

răspunsuri incerte, precum şi prin extrovertiri cu caracter transcendental; *Spiralis III* de Doina Rotaru – o partitură perfect concordantă cu caracterul metafizic al poeziilor de Jebeleanu (*Ediţie Specială*) şi Ştefan Augustin Doinaş (*Astăzi ne despărţim*). Flautul şi chitara şi-au unit sonorităţile – primul catifelat, cealaltă metalică – pentru a accede, prin experienţa morţii, la lumină cu ajutorul aripilor interioare modelate de bocetul însuşi; Laokoon I (*Presimţiri*), II (*Strâmb e drumul*, pe versuri de Paul Celan), III (*Urme sonore*), IV (*Lamento*) de Gabriel Iranyi – o lume pluralã, a tăcerilor împietrite parcă de *veşnica visare* a unui Sfinx sofoclean, redate cu diferite tehnici de suflat de către flautul-bas; *Atréju*[10] de Violeta Dinescu – o transpunere pentru flaut şi chitară a bravadelor şi fantasmelor trăite de acest copil de 10 ani, în fraze ritmate percusiv sau melodios-expresive, din care nu lipsesc inflexiunile de bucium din pasajele flautului, în motive de mare discreţie şi interiorizare şi în altele, de o tensionată anvergură sonoră. Captivant prin perfecţiunea cu care, atât cei doi instrumentişti, cât şi actorul Eusebiu Ştefănescu au depăşit sensul de

[10] Unul dintre protagoniştii romanului *Poveste infinită* de Michael Ende, ce aparţine poporului Pielor verzi.

https://biblioteca-digitala.ro

suprafaţă al *interpretării* ca *act* de re-lectură a unui text dat, recitalul de muzică şi poezie s-a convertit într-un autentic *act de creaţie*.

Ziua următoare – 23 Mai – a fost rezervată exclusiv aşa-numitei Cross-media Opera: *Locurile de putere ale „Doamnei Albe"* de Mihaela Vosganian - în fapt, expresia „eternei reîntoarceri"[11] la „umanitatea arhaică"[12], unde timpul este „abolit prin imitaţia arhetipurilor şi prin repetarea gesturilor paradigmatice."[13] Autoarea a intenţionat să ne invite la „o călătorie vizionară fascinantă prin locurile sacre ale munţilor namibieni", dându-ne posibilitatea – „cu ajutorul ghizilor acestei călătorii (cei 9 soliști ai grupului *Inter-art*) - de a ne „conecta la puterile spaţiului sacru al inimii noastre, ce corespund vibraţional cu şase dintre staţiile teritoriale ale Mamei Pământ: *Dunele* – puterea depăşirii limitelor interioare; *Lacul Liniştii Albe* – puterea conectării cu vindecătorul interior; *Oceanul* – puterea iubirii şi bucuriei necondiţionate; *Planta de putere „Velvitia Mirabilis*" – puterea conectării la alte dimensiuni; *Exodul Doamnei Albe* – puterea conectării la străbuni."

Lucrarea este rodul unei călătorii iniţiatice a autoarei în sudul Africii, în Namibia, unde există cel mai vechi deşert din lume şi unde convieţuiesc cel puţin şapte tipuri de religii şi tot atâtea limbi – o *interferare* cultural-spirituală, ce constituie, de mai multă

[11] Cf. Sintagmă ce titlul cărţii lui Mircea Eliade, *Le mythe de l'éternel retour*, Paris, Gallimard, 1969.
[12] *Idem*, *ibid*., p. 49.
[13] *Idem*.

https://biblioteca-digitala.ro

vreme, preocuparea principală a compozitoarei. Intenţionat sau nu, Mihaela Vosganian şi-a construit muzica, pe de o parte, în spiritul „simbolismului Centrului", considerat de către Mircea Eliade ca fiind „zona sacrului prin excelenţă, aceea a realităţii absolute"[14], în care filosoful religiilor includea „temple sau palate – prin extensie, orice oraş sacru sau rezidenţă regală – asimilate unui *munte sacru* şi devenind astfel un Centru;"[15] pe de altă parte, dând curs celeilalte categorii a *arhetipurilor şi repetiţiei*: „ritualurile şi gesturile profane semnificative [...], prin repetarea deliberată a anumitor acte consacrate de zei, eroi sau strămoşi."[16]

Pe lângă muzică şi concept artistic/concept dinamic aparţinând compozitoarei, opera a mai beneficiat de participarea Andei Cruceanu – regie/lumini/video -, Lilianei Iorgulescu – coregrafia, Ralucăi Ghideanu – scenografie şi Ralucăi Stroe – costume, dar şi de nepreţuita componenţă a grupului de muzică şi dans contemporan, *Inter-Art*, alcătuit în această ocazie din Mihaela Vosganian şi Irinel Anghel – voce/performer dinamic, Barrie Webb – trombon şi *didgeridoo*, Maria Chifu – fagot/performer dinamic, Ana Chifu – flaut/performer dinamic, Ciprian Pop – chitară electrică, Alexandru Matei – percuţie/percuţie midi şi de dansatorii Luiza Comşa/Emil Rengle. Fiecare a contribuit - cu ştiinţa, harul şi disponibilitatea de a se transpune *in illo tempore* - la construcţia unui spectacol de o complexitate expresiv-ideatică impresionantă. Asocierea mişcărilor scenice, repetând într-adevăr gesturi primordiale – mersul lent, cu paşi mici, măsuraţi, făcuţi de siluete desprinse parcă din fresce egiptene sau din desenele din interiorul unor peşteri din vremuri imemoriale; vocalize, sunete nesemantice, strigăte primitive; mînuirea unor obiecte

[14] *Idem, ibid*., p. 30.
[15] *Idem, ibid*., p. 24.
[16] *Idem, ibid*., p. 17.

https://biblioteca-digitala.ro

– clopoţei, sceptre, recipiente specifice oficierilor ritualice; lumânări aşezate circular, desemnând şi luminând astfel forma de cerc, ca pentru a sugera „regenerarea continuă a timpului”[17]; cuvinte simbolice rostite în română, franceză, germană, italiană, spaniolă, maghiară, ca nişte litanii sau invocaţii etc.; toate aceste „evenimente” se petreceau, în timp ce, pe fundalul scenei Operei Naţionale erau proiectate imagini din deşertul namibian, înfăţişând Dunele de nisip, picturi rupestre vechi de aproape 27.000 de ani, vegetaţia aridă, zonele muntoase, căderea şi foşnetul apelor, viaţa din mediul oceanic, dar şi o serie de forme geometrice, ce se preschimbau cu rapiditate, *repetitiv*, unele în altele, triunghiul devenind pătrat, romb sau pentagramă, ca o perpetuă metamorfozare a *formei spiritului* şi, de asemenea, forme naturale, în culori diafane, psihedelice – precum muzica. Nu a lipsit nici *întruchiparea personificată,* de către Irinel Anghel, a plantei multimilenare, specifică deşertului nambibian, *Velvitia Mirabilis* sau „fosila vie”. Ascunsă privirilor de o „costumaţie” ce reda întocmai forma oarecum elipsoidală, vălurit/ondulată, lungimea de cca. 4 metri şi culoarea verde a frunzelor acestei plante stranii, *quasi* nemuritoare, Irinel Anghel scotea un fel de scâncete, în timp ce încerca să se ridice, târându-se, asemenea unei reptile sau, poate, unui Sfinx trezit de sunetele produse de fagot şi flaut (Maria şi Ana Chifu). În final, Mihaela Vosganian a reapărut, înfăţişând-o pe Doamna Albă, purtând un sceptru cu o formă floral albă în partea superioară şi rostind cuvinte simbolic-misterioase, specifice ritualurilor

[17] *Idem, ibid*., p. 90.

https://biblioteca-digitala.ro

oculte: „*Sunt una cu spiritul meu, cu Mama Pământ şi tatăl meu, Cerul*", preluate şi repetate apoi de către fiecare interpret – inclusiv de către cei doi balerini - în limbi diferite. Magnetismul acestor cuvinte i-a reunit pe toţi într-un semicerc. Pe măsură ce începeau să se deplaseze - cu paşi mărunţi, ritmici, *dincolo* de timp şi de spaţiu, devenind, ca la început, nişte siluete în mişcare, aidoma unor proiecţii virtuale - instrumentele şi mediul electronic îşi intensificau sonorităţile absorbindu-i în atemporalitate. Cercul s-a închis cu revenirea imaginilor înfăţişând picturile rupestre iniţiale, într-un act de „refacere a unităţii primordiale."[18]

Mihaela Vosganian şi întregul ansamblu instrumental, au creat un spectacol de o mare frumuseţe estetică, profunzime ideatică, transcultural şi transtextual şi, totodată, de o mare acurateţe interpretativă.

Concertele-spectacol au continuat şi în ziua următoare, 24 Mai, cu un spectacol de *teatru instrumental*, în Aula Palatului Cantacuzino, şi cu tele-opera pentru solişti şi orchestră, *Homo Videns, op. 117*, de Liviu Dănceanu, în Studioul de Operă al Universităţii de Muzică.

„*Teatrul instrumental este un* act creativ pur al imaginaţiei" – afirmă Nicolae Brânduş. Sub această „deviză", să zicem, s-a desfăşurat concertul susţinut în Aula Palatului Cantacuzino, sub genericul *Trio Mozaic*, de către Oana Vişenescu – vioară, Diana Spânu – pian, Emil Vişenescu – clarinet şi invitaţii lor, Barrie Webb – trombon şi Christian Alexandru Petrescu în calitate de tenor. Costumaţi sau nu, interpreţii şi-au însoţit actul interpretativ cu gestualitatea, devenind, precum personajele literare, „componente textuale prinse în fluxul

[18] *Idem, ibid*., p. 95.

https://biblioteca-digitala.ro

mişcării"[19], prelungind într-un fel existenţa compozitorilor înşişi şi a sensurilor sugerate în titlurile pieselor: *Fantasia per pianoforte etcaetera*... - o parodie ludică, romanţioasă, plină de umor şi....fantezie, cu rezonanţe impresioniste, pentru pian, vioară şi clarinet de Felicia Donceanu; *Acel cântec, Lisabona* (p.a.a.) de Iulia Cibişescu-Duran – o îmbinare *mozaicată* de text şi muzică pentru acleaşi trei instrumente, cu inserturi contrapunctice, ritmuri furibunde, dar şi cu tentă fantasmatică în momentul în care instrumentiştii rostesc cuvinte ce par a reconstitui fragmente de vis: „orice mişcare era ca o pedepsire a ceva ce nu reuşea să se petreacă... era prea multă lumină... „; *Homage Collage* pentru pian şi clarinet de Liviu Marinescu – o muzică *paratextuală,* în care autorul a încercat să redea spiritul creaţiei lui Ligeti, Chopin, Cage, Palestrina, Bach, sub formă de *colaj*, respectând pe cât posibil stilurile caracteristice celor 5 compozitori; *Trei mozaicuri (Rezonanţe pe albastru, roşu, violet*) pentru vioară, pian, clarinet, unde Vasile Timiş experimentează culoarea intensă a ritmurilor de extracţie folclorică şi a cantilenei modale cu inflexiuni de cântec de leagăn, dar şi pe aceea – violetă? – a canonului contrapunctic bachian, pentru a încheia cu o glumă muzicală, în care violonista şi pianista cântă la clarinet, iar clarinetistul... la pian! Efervescenţa aceasta ludică s-a prelungit în ultima piesă a programului: *Prolegomene IV, „Dănilă Prepeleac*", *pentru tenor, clarinet-bas şi trombon* de Nicolae Brânduş. Cu abilităţile sale vocale, mimica expresivă, mobilă şi jocul de scenă actoricesc, tenorul Christian Alexandru Petrescu – „dotat" (!) cu o pălărie roşie, electrizantă – şi-a înşuşit la superlativ rolul de povestior al istoriei lui Dănilă Prepeleac, adoptând fie tehnica doinei maramureşene, *cu noduri,* fie pe aceea a *litaniilor* bizantine, fie recurgând la registrul ritmat al jocurilor populare autohtone ori turceşti, molipsindu-i, nu numai pe ascultători, da şi pe ceilalţi doi muzicieni –

[19] Cf. F. Rullier-Theuret, *Approche du roman*, Paris, Hachette Supérieur, 2001, pp. 77-79.

https://biblioteca-digitala.ro

trombonistul Barrie Webb şi clarinetistul Emil Vişenescu -, care n-au pregetat să preia, repetându-le la instrumentele lor, toate inflexiunile şi tehnicile vocale ale partenerului lor de ...joacă! Pravilele, ca şi realitatea – deşi ficţională – ale lui Păcală au fost împărtăşite astfel, nu numai „iubitului cetitor" al lui Ion Creangă – la lumina unei lumânări aprinse de către Christian Alexandru Petrescu -, ci şi ...iubitelui ascultător al lui...Nicolae Brânduş!

Următorul popas ne-a introdus în lumea spectacolului de operă-concert. După *Ave, op. 126-132* – o parodie incisivă, caustică, amară, a lumii contemporane şi a racilelor ei – Liviu Dănceanu pune accentul, în *Homo Videns*, pentru solişti, ansamnlu şi proiecţii video, pe deteriorarea naturii umane, a fiinţei interioare a individului zilelor noastre, datorată „agresiunii asupra telespectatorului" prin intermediul „virusului transmisibil prin sticlă", prin „camera TV – oglindă deformantă", care „înstrăinează, separă emoţional, stopează comunicarea intrafamilială", conducând în ultimă instanţă la „căderea speciei *homo sapiens*." Nici un slogan de după '89 nu e omis, persiflat, de la celebrul „noi muncim, nu gândim", devenit „noi lucrăm, nu furăm" (!), la grotescul reclamelor sau ştirilor *silabisite* de către crainicele TV în mod nefiresc, *supărător*, împotriva oricărei norme de exprimare corectă (!), la parafraza după fabula lui Urmuz, „Cronicarii" („*cică nişte cronicari*..."), transformată în „cică două extraterestre s-au gândit să prind-un peşte" şi chiar la parodierea anumitor practici, total...neortodoxe, ale clericilor noştri etc.etc. Ca de obicei, Liviu Dănceanu îşi foloseşte imaginaţia şi dexteritatea componistică, mixând – în funcţie de sensul cuvintelor - limbaje muzicale diferite, de pretutindeni, utilizând eterofonia, contrapunctul şi polifonia, vorbirea cântată de tip prosodic, repetitivitatea obsesivă, agasantă, a formulelor ritmice, inserturi de vals, aluzii la puritatea muzicii lui Mozart, dar şi la grupul vocal The Swingle Singers sau la stilul hip-hop etc. Ansamblul *Archaeus Simfonietta*, condus de Vlad Conta, regia semnată de Daniel

https://biblioteca-digitala.ro

Prallea-Blaga, instalaţia video-live datorată lui Vlad Oprina, Light-design-ul realizat de Dan Bujor, direcţia de scenă aparţinând sopranei Georgeta Stoleriu şi pianistei Inna Oncescu, precum şi soliştii Anna Mirescu, Antonela Bârnat, Nicolae Simonov şi Claudiu Şola s-au pliat cu disponibilitate totală intenţiilor compozitorului contribuind cu arta, meşteşugul şi personalitatea lor la închegarea unui spectacol, care, deşi re-aducea în prim-plan o realitate, vai!, atât de dezagreabilă a reuşit, totuşi, să ne anime, graţie talentului cu care a fost...amendată!

Daniel Kientzy la saxofoane, Cristian Suciu la trompetă, Florin Pane la trombom, şi foarte performantul ansamblu *ModernArt*, alcătuit din Ioana Gloria Pecingină şi Cornelia Zambila – vioară, Cornelia Petroiu – violă, Mihai Grigore – violoncel, Victor Savca – contrabas, Alexandru Neaga – fagot, Alexandru Gabriel Chiric şi Cezar Iulius Florea – corn, Maria Ilinca Lorentz şi Alexandru Sturzu – percuţie, dirijor Bogdan Vodă au creat – Miercuri, 25 Mai, în Aula Palatului Cantacuzino - o breşă...tradiţională în noianul precedent de concerte-spectacol, *cu* sau *fără* mască, sub genericul *Concerti neo-grossi*! Programul a cuprins patru piese în *primă audiţie absolută*, oarecum complementare deşi de autori diferiţi. *Sufletul este o fantomă* de François Rossé a avut drept *axe de simetrie* leit-motivice, pasajele violei - o melopee modală, ca un lamento – şi, pe cele ale saxofonului, tenor şi bariton, cu sonoritatea lor metalică, penetrantă. Ansamblul instrumental, când simplu fundal *natural-cultural*, când partener complementar al celor trei soliști a dat naştere unei ţesături timbrale consistente, cu volumetrii şi efecte eterofonice, ce au perpetuat cuvinte ivite, poate, din acel suflet-fantomă; printre ele: „îţi doresc bine...aşteptaţi puţin...” (dacă am reţinut bine!). *Grosso modo concerto* de Bogdan Vodă a reiterat, în principal, tehnica pluristratificării vocale, pe baza rezonanţei naturale a sunetelor, ca în *Stimmung*, de Stockhausen. Pe acest fond rarefiat, trombonul şi saxofonul îşi pasează unul altuia linia melodică într-un canon contrapunctic rafinat

https://biblioteca-digitala.ro

colorat, ce alternează cu sonoritatea bogată, lirică, a ansamblului, după rincipiul *concerto-ului grosso*, dar, aşa cum o spune jocul de cuvinte din titlu, cu... „aproximaţie”! Bogdan Vodă construieşte cu ştiinţă şi imaginaţie structuri componistice şi stilistice complementare, reunind contrapunctul, eterofonia şi polifonia eterofonizată într-o foarte armonioasă sinteză.

Într-un puternic contrast cu primele două opus-uri, *Iowa Concerto* de Drake Mabry a pus, pe de o parte, un accent important pe rolul tobelor şi suflătorilor, într-un adevărat *palimpsest* de ritmuri eterogene, eruptive, isonuri, armonice naturale, pe de altă parte, pe sunete-pedală şi cadenţe consonante, a căror succesiune semăna cu un cortegiu funebru – cel care crea, în fapt, echilibrul şi stabilitatea demersului sonor. Concepută ciclic, lucrarea s-a încheiat cu violenţa sonoră ritmică iniţială, acum cu un vag iz primitiv. Prin piesa *Triade*, Cornel Ţăranu şi-a valorificat tehnici şi limbaje componistice din lucrări anterioare ca modalismul, timbralitatea cu efecte de tulnic a suflătorilor, eterofonia, contrapunctul, ritmurile eterogene, repetitive... Alămurile celor trei solişti s-au impus de la început, cu fermitate, creînd câmpuri sonore de anvergură, în timp ce corzile, tremolate, asigurau cantabilitatea. Spre deosebire de alte creaţii camerale ale compozitorului clujean - mai sobre, mai abstracte ca expresie, mai structuraliste ca limbaj, mai restrânse ca dimensiuni - *Triade* a adus un plus de lirism, de coerenţă şi unitate expresivă. Întregul concert a solcitat la maximum virtuozitatea şi acurateţea intonaţională a instrumentiştilor, în special a celor trei solişti – căci nu e deloc simplu pentru alămuri să cânte „în armonie”. Dar, orice concert în care Daniel Kientzy este protagonist, reprezintă o certitudine a calităţii, probităţii şi altitudinii interpretatrive.

Cu regretul de a nu fi putut participa la concertul de la ora 19,00 – *4 Anotimpuri/Poeţi/Compozitori*, susţinut la Sala Radio de către

https://biblioteca-digitala.ro

Orchestra de cameră Radio dirijată de George Balint -, trec direct la prima dintre manifestările incluse în seria *ArtDetox*, şi anume concertul „pe canapea", susţinut în 26 Mai, în Aula Palatului Cantacuzino, de către cuplul Barrie Webb-Irinel Anghel sub genericul *Barrie and Barbie*. Puteai crede că ludicul a atins culminaţia în acea după-amiază – dacă ai fi ignorat surprizele pe care urma să ni le rezerve concertul de închidere, de pe malul Lacului Mogoşoaia! Atributul de *show-man* al trombonistului britanic a concordat cu predispoziţiile actoriceşti ale compozitoarei Irinel Anghel – gata mereu să „dea iluzia unei vieţi, să te facă să crezi în existenţa unei persoane dotată cu autonomie, ca şi când ar fi vorba despre fiinţe vii."[20]

Costumată – de fapt, *travestită* – în veştminte de culoare *rose*, tipice oricărei păpuşi Barbie, dar cu aplicaţii de portative pe piept şi pe spate - Irinel Anghel a fost o prezenţă tăcută, mimând însă cu o naturaleţe fermecătoare expresia şi ţinuta păpuşii, în vogă printre „cei mici", pentru mai multe decenii la rând, ale secolului al XX-lea! Aşezată pe canapea, Barbie savura fiecare încercare a lui Barrie de a o cuceri prin sunete prelungi, siflate, onomatopeice, multifonice sau prin diferite „scamatorii" ca folosirea unei pălării aşezate peste una dintre părţile trombonului, după dezmembrarea instrumentului (!), prin emiterea de sunete doar printr-unul dintre aceste segmente, ba chiar prin cooptarea sa de a-i manevra surdina ori de a-i

[20] Cf. G. Vigner, *Lire du texte au sens*, Paris, Clé International, pp. 88-89.

https://biblioteca-digitala.ro

acţiona *culisa*, în timp ce el continuă să cânte din ce în ce mai precipitat, grăbind ritmul cu agilitate paganinian-diabolică. În fine, Barrie sfârşeşte prin a ceda impulsului lirico-sentimental, recurgând la cantilene ingenue, pe un fond electronic, cu nuanţe jazzistice, care determină inimioara-jucărie electronică din „recuzita" lui Irinel/Barbie, să clipească şi să se coloreze în rose-roşu, răspunzând astfel încercărilor repetate ale lui Barrie de a o cuceri! Toate trecerile de la o stare la alta au punctat/coincis totodată cu trecerea de la o lucrare la alta, cântate de către trombonistul Barrie Webb – ca şi în cazul pieselor din seara dedicată lui Urmuz – fără pauză între una şi alta: *Basta* de Folke Rabe, *bODY_eEMIX* de Chan Hae Lee, *How are you feeling today?* de William Marshall, *17 (TROMBONE)* de Christian Wolff şi *In Transit* de Stuart Greenbaum, totul văzut prin fereastră (*view from the window*). Ca toate concertele-spectacol precedente, şi cel din 26 Mai a excelat prin naturaleţea şi dezinvoltura cu care, atât Barrie, cât mai ales...Barbie, s-au transpus în jocurile copilăriei, redând, prin imitaţie, veridicitatea personajelor fictive întruchipate.

Tot Joi, 26 Mai, Studioul de operă al Universităţii de Muzică a găzduit un spectacol de elevată ţinută artistică -, apropiat ca amploare şi rafinament stilistic de cross-opera Mihaelei Vosganian - realizat de grupul *SeduCânt,* cu muzică de Diana Rotaru, coregrafie şi lumini de Georgiana Bobocel Iacob şi splendide proiecţii video de Mihai Cucu, din seria *Creatrix*. Aşa cum ne-am obişnuit să auzim şi să vedem încă de la ediţia din 2010, interpreţii şi-au depăşit atributele pur-instrumentale, transformându-şi corporalitatea şi gestualitatea în mişcări coregrafice şi, de asemenea, transferându-şi unul altuia instrumentele etc. Suportul video a completat în mod ideal muzica ambelor partituri: *Icarynth 2011* şi *Ondine*.

Figuri geometrice – pătrate, cercuri concentrice, linii – se mişcă fluid în spaţiul virtual, devin interşanjabile – în *Icarynth 2011* - aidoma

https://biblioteca-digitala.ro

spaţiului real/virtual, generând iluzii optice amintind de imaginile multiplicate simetric/asimetric, suprapuse, inversate etc., ale lui Escher, pe un fond sonor de tobe, flaut (Ana Chifu), fagot (Maria Chifu şi Theodor Valentin) şi live-electronics. Proiecţia *simultană* a instrumentiştilor - pe ecran şi pe scena de spectacol – a produs efecte dintre cele mai stranii: *anamorfoze* ale figurilor şi trupurilor lor – în costume mulate, de gimnastică -, realităţi paralele, multiversuri sonor-

vizuale, sugestii plastice – de pildă roşul intens pe care, trupurile instrumentiştilor descriu mişcări ondulatorii, amintind *Dansul* cu siluete roşii din pânza lui Matisse – etc. Prin sonoritatea lui aspră, fagotul trimite înapoi, spre timpurile mitice, când Icarus se străduia să ajungă la Soare cu aripi de...ceară! În sugerarea zborului său poticnit autorul proiecţiei video a avut ideea strălucită de a combina crescendo-ul secvenţelor fagotului cu apariţia şi dispariţia/disiparea siluetelor

https://biblioteca-digitala.ro

intrumentistelor în diferite puncte ale scenei. Odată cu efectul de... *teleportare* în timp şi spaţiu, numărul lor se multiplică, de la 3 la 9, moment în care, flautul şi fagoţii încep să ţească pânze eterofonice, intersectate de câte o melopee sublimă, diafană, comparabilă cu unduirile inefabile ale aerului produse de aripile păsărilor în zbor...

Cu toate că *ilustrează* mediul acvatic – râuri, fântâni, cascade - agreat de *ondine/naiade,* proiecţiile-video şi muzica nu au nimic redundant; dimpotrivă: ele contribuie la conturarea personajului, situându-l într-un sistem cognitiv mai nuanţat şi, deci, mai veridic!

Piesa debutează cu sugerarea foşnetului de ape, pe fondul alb-negru al imaginii. Interpretele: Ana Chifu – flaut - şi Maria Chifu - fagot – sunt şi ele proiectate pe acelaşi ecran, schimbându-şi identităţile cu rapiditatea desenelor animate şi fiind absorbite sau restituite de valuri, difuz/confuz, limpid/estompat, în...*solitude* (termenul apare înscris pe ecran), sau în imagini multiplicate prin oglindirea în mişcările concentrice ale valurilor. Din nou, realul „concurează" cu virtualul, gestualitatea e înlocuită de transgestualitate. Se aud vocalize polifonice înregistrate, iar pe scenă, interpretele apar în rochii eterate, dialogând în secvenţe punctate, cu caracter modal. Treptat decorul se schimbă, imaginile acvatice fiind înlocuite, când de constelaţii cosmice, când de adâncuri marine populate cu peşti într-o mişcare perpetuă, când de fulgi imponderabili de păpădie... Flautul şi fagotul cântă antifonic, melismatic, tânguios, în timp ce în planul celest au loc explozii galactice. În ritmul agitat al valurilor, cele două muziciene îşi abandonează veştmintele străvezii, rămân în costumele mulate şi se lasă absorbite de valurile care înaintează, contopindu-se, până la dispariţie, cu imaginile lor din proiecţia-video.

Am *narat* pur şi simplu desfăşurarea acestor creaţii, tocmai datorită structurii lor *inter-* şi *para-textuale*, plină de forţă componistică,

https://biblioteca-digitala.ro

sensibilitate, imaginaţie, dramatism, vizionarism, putere asociativă şi capacitate de sinteză într-o formă cizelată exemplar - estetic şi muzical.

27 Mai – ziua concertului Orchestrei Naţionale Radio condusă de Valentin Doni şi a corului Academic pregătit de Dan Mihai Goia, cu un program impozant, alcătuit, cu excepţia piesei lui Ulpiu Vlad, *Drumuri în lumină II,* din prime audiţii absolute: *Grădina* – muzică pentru 3 voci soliste, cor şi orchestră, pe un fragment din „Cântarea Cântărilor" de Solomon, de Carmen Cârneci, *Alterego Concert pentru două viori şi orchestră* de Maia Ciobanu şi *Archimedes Symphony* de Livia Teodorescu.

Spaţiul oniric explorat în majoritatea lucrărilor sale de către Ulpiu Vlad, prin intermediul propriilor experienţe interioare, apare şi în *Drumuri în lumină II* sub formă de unisonuri compacte – lirice sau melancolice -, semnale de clopote şi isonuri de suflători – mereu în contrast cu ritmurile explozive ale tobelor şi percuţiei –, diferite „evenimente" sonore care stârnesc amintirile, prin revenirea şi/sau suprapunerea momentelor de veghe cu cele de visare. Concrete sau transcendentale, reale sau ireale, ele derutează şi bulversează spiritul, *cernindu-l* – adesea, balansul între vis-veghe având ca efect o expresie *quasi* funebră. De aici complexitatea arhitecturilor simfonice gândite de către Ulpiu Vlad; de aici substanţa filosofică a muzicii sale, compozitorul sondând neobosit adâncurile subconştientului, în căutarea unor răspunsuri viabile la temele sale de meditaţie. În finalul – mai degrabă calm sau resemnat -, compozitorul pare să accepte *dualitatea* real-ireal, vis-veghe, ca pe singura realitate în care putem exista cu adevărat, întrucât totul în acest Univers e rodul *coincidenţei contrariilor*!

https://biblioteca-digitala.ro

Carmen Cârneci a ales să dramatizeze delicateţea poetică a iubirii lui Solomon pentru Sulamita din *Cântarea Cântărilor*, acordând alămurilor, percuţiei (mai ales tobelor) şi corului un rol preponderent, vrând să sugereze, probabil, vremurile biblice, în care toate evenimentele existenţei umane erau supuse voinţei Divine. Din păcate, consistenţa ansamblului coral-orchestral a estompat excesiv vocile soliştilor – soprana Bianca Manoleanu, tenorul Nicolae Simonov şi baritonul Jean-Kristof Bouton – astfel încât cuvintele au devenit aproape neinteligibile. Judecând însă după complexitatea forţelor interpretative implicate, *Cântarea Cântărilor* mi se pare a fi prima lucrare vocal-simfonică de proporţii, în care autoarea sintetizează majoritatea tehnicilor sale de compoziţie – instrumentale, vocale, corale – într-o construcţie solid fundamentată şi bine meşteşugită. Versate în interpretarea muzicii contemporane, atât Orchestra de cameră, cât şi Corul Academic al Radiodifuziunii au respectat cu stricteţe sugestiile din partitură, răspunzând gesticii precise, atente la fiecare detaliu, a dirijorului Valentin Doni.

Structurată, conform tiparului clasic, în trei mişcări – nu neapărat contrastante - noua partitură concertantă a Maiei Ciobanu s-a axat pe tehnici de unison, contrapunct canonic după „modelul" bachian, preferând, ca de obicei în ultimele opusuri, lirismul cantabil. Violoniştii Cornelia Bronzeti şi Juhani Palola (Finlanda) s-au întâlnit în dialogul dintre ego/alter-ego-ul sugerat de Maia Ciobanu, mai degrabă compensându-se reciproc decât anulându-se reciproc – compozitoarea intenţionând – cred - să concilieze cele două laturi ale personalităţii sale umane. Cu toate acestea, pedala corzilor grave persistă, ca o permanenţă sau ca un avertisment de a nu exacerba nici unul dintre cele două aspecte pasibile de subminare a raţiunii şi echilibrului interior. Cele trei părţi sunt aproape la fel de dinamice ritmic – prima evoluând în pasaje dialogate canonic; cea de-a doua reliefând virtuozitatea instrumentelor, iar ultima, înnobilând-o cu ornamente

https://biblioteca-digitala.ro

precum glissandi, flageolete sau dantelării intervalice plasate în registrul supra-acut şi cu sonoritatea catifelată a celor 4 corni solişti. Interpretat şi dirijat cu implicare maximă a orchestrei şi soliştilor, Concertul Maiei Ciobanu impresionează prin siguranţa şi măiestria cu care a fost gândit, ca şi prin adâncimea lui ideatică.

Simfonia cu orgă a Liviei Teodorescu restituie contemporaneităţii – într-o formă *paratextuală*, divizată în patru părţi - evenimente şi întâmplări din viaţa gânditorului grec Arhimede. Preluând una dintre manierele regizoral - cinematografice, de a debuta *ex abrupto,* cu sfârşitul istoriei respective, autoarea începe cu momentul morţii lui Arhimede în timpul asaltului asupra Siracuzei de către romani: *The Assault of Syracusa*. Orga şi orchestra se dezlănţuie în revărsări luxuriante, precipitate, vulcanice, ritmico-armonico-timbrale, pentru ca, în momentul următor, atmosfera să se calmeze brusc. Viorile, flautul, piccola, cornii, percuţia transfigurează materia vulcanică anterioară, instaurând o atmosferă edenică, luminoasă, contemplativă, ca după o descoperire miraculoasă. *Noli tangere circulos meos*! – este titlul celei de-a doua mişcări a simfoniei şi reproduce cuvintele atribuite lui Arhimede, care le-ar fi rostit înainte de a fi omorât – în 212 î. Chr. -, referindu-se la *cercul* pe care tocmai îl studia. Urmează o nouă explozie sonoră, ca o revărsare de lavă, potenţată de timbrul strident al trompetelor şi de densitatea armoniilor de orgă, într-un crescendo de o tensiune inimaginabilă! *Oglinzile parabolice* inventate de Arhimede incendiaseră corăbiile care asediau Siracuza! Livia Teodorescu a intitulat acest moment *The burning Mirrors of Archimedes*. Simfonia se încheie cu...sculptura de pe mormântul lui Arhimede, comandată de el însuşi, încă din timpul vieţii, constând dintr-o *sferă şi un cilindru*, de aceeaşi înălţime şi acelaşi diametru, prin care filosoful, matematicianul, fizicianul, astronomul grec demonstrase că volumul şi aria laterală a sferei sunt egale cu 2/3 din volumul şi aria cilindrului, incluzând şi baza. Această ultimă secţiune

https://biblioteca-digitala.ro

este intitulată *Elegia (The Sphere and the Cylinder)* şi îmbină transparenţa sonorităţii flautelor cu dramatismul cornilor şi tubei în ale căror pasaje descifrăm reminiscenţe de *Dies irae*, însoţite de rezonanţa reverberantă a clopotelor şi de intervenţia sporadică a unui oboi cu inflexiuni orientale. Subit, muzica se pierde în unison, pe sunetele prelungi, fantasmatice, ale piccolei. Livia Teodorescu a demonstrat odată mai mult că are nevoie de construcţiile simfonice extinse, pentru a-şi exprima ideile - întotdeauna generoase, intertextualiste, vizând zonele de interferenţă dintre muzică, filosofie, ştiinţă - şi cât de bine le stăpâneşte secretele! Orchestra a răspuns prompt gesticii sugestive şi eficace a dirijorului, foarte sigur pe morfologia şi retorica partiturii.

În continuarea serii de 27 Mai, un *Spectacolul multimedia cu păpuşi Do-mi-no.6.1*, realizat de Centrul de Muzică electroacustică şi Multimedia al UNMB şi Compania „PurAnima", cu muzică de Cătălin Creţu şi Light design de Dan Bujor, ne-a atras din nou în zona stranie a lumilor paralele, pe care proiecţiile video şi mediul electronic le fac să coexiste. Forme geometrice creând valuri de iluzii optice şi chipuri umane, amintind uneori de figurile schimonosite din *Dezastrele Războiului* sau din seria *Picturilor negre* ale lui Goya, alteori de chipurile mascate din timpul Carnavalurilor veneţiene, de clowni şi reprezentanţi ai diferitelor religii orientale etc., se perindă alert prin faţa privitorului, pe panouri mobile, într-o lectură acid-sarcastică a efectelor terifiante ale *principiului domino*-ului. Halucinante, imaginile sunt dublate de efecte sonore diverse, interpretate de către flautista Ana Chifu, dar şi de altele, înregistrate electronic. Pentru a sugera obscuritatea acestui principiu, Cătălin Creţu apelează la tot felul de elemente onomatopeice, la sonorităţi întunecate, sălbatice, la vaiete şi tânguiri asemenea unor *threni* antice, la murmure sugerând rugăciunile colective ale religioşilor musulmani, la ritmuri mecanice, alienante, sfârşind printr-o ţesătură eterofonică, deloc aerată, impregnată de motivul unui bocet ancestral, atemporal. Pe fondul lui va fi proiectat un

https://biblioteca-digitala.ro

personaj însărcinat – semn că viaţa merge înainte, în ciuda Răului imanent în lume.

Din cele patru concerte programate în penultima zi a SIMN am participat doar la două: cel din Aula Palatului Cantacuzino, susţinut de cvartetul „Florilegium", în seria *Sound Cinema, Sound Theatre* şi la concertul-sepectacol de Dan Dediu, din seria *Idile şi Guerille*.

Primele două partituri au aparţinut compozitorului Corneliu Dan Georgescu: Film „*Orbis"*, din ciclul „Orbis", muzică pentru orgă, nr. 1, în p.a.a., şi *Cvartetul de coarde nr. 11*, „Contemplating the Tritone" şi video ambiental, de asemenea în p.a.a.

Atât muzica, cât şi proiecţiile video au fost realizate de către autor, într-o complemetaritate captivantă prin frumuseţea şi rafinamentul formelor şi culorilor. Orga, cu complexitatea orchestrală a posibilităţilor sale, părea o *orgă germinativă*, cu puteri demiurgice, prin voinţa căreia luau naştere, *pretutindeni* în Univers - întocmai ca în Geneză - norii, apa cu valurile ei învolburate, vuietul vântului sau al proceselor cosmice, pământul cu dealuri şi câmpii înverzite, spectrul culorilor, de la nuanţele azurii, la cele aurii, violete sau vineţii etc.

Pentru *Cvartetul nr. 11*, Corneliu Dan Georgescu a ales ca imagine video emblematică *floarea soarelui*, pe un fond galben-auriu, desprinsă parcă din celebrul tabloul al lui Van Gogh, *Vas cu douăsprezece flori ale soarelui*. Ea începe să-şi modifice însă forma şi culoarea, odată cu apariţia spectrului rotativ al culorilor şi a primelor pasaje ale cvartetului „Florilegium", intonate de violoncel (Anca Vartolomei). Sunetele lui prelungi sunt preluate de ceilalţi instrumentişti – Marius Lăcraru şi Ladislau Csendes – vioară, Maria Ciurduc – violă. Trasee delicate, cu *glissandi* şi efecte onomatopeice de păsări evoluează în consens cu evoluţia formelor florale de pe ecran.

https://biblioteca-digitala.ro

Liniaritatea se transformă în spirală, permiţând accesul într-o lume incipientă, prin intermediul unui fel de extaz mistic. Floarea – ca *principiu* al frumuseţii spiritual-sufleteşti – îşi estompează şi îşi recompune conturul în variate nuanţe, de la cele luminoase, la *gris*-uri de diferite intensităţi, până la cenuşiu. Frunze circumscrise în forme rectangulare sugerează la rândul lor complementaritatea contrariilor: sensibilitate-raţiune, spirit de geometrie-spirit de fineţe. Instrumentele glissează în continuare, printre unisonuri, flageolete, pânze eterofonice, evitând teluricul – reprezentat de sonoritatea violoncelului – şi tinzând spre formele abstracte, spiritualizate, spre convergenţa simetriei cu asimetria, unde îşi are sorgintea echilibrul lăuntric.

Impecabilă interpretare, impecabilă viziune creatoare!

La rândul lui, Fred Popovici menţine parcă atmosfera transfigurată din lucrarea lui Corneliu Dan Georgescu, în *Cvartetul său nr. 2*, ce debutează cu sonorităţi imateriale. Preocupat de călătoria în interioritatea/anatomia sunetului, Fred Popovici trece, progresiv, de la vag, la concret, prin intermediul ritmurilor de joc, extinse în pasajele tuturor instrumentelor. Sunetele ţinute, ca şi corzile libere ne propulsează apoi în imaginaţie şi visare, în imperiul arhetipal al figurilor ornamentale filigranate, a căror discreţie şi fineţe sunt comparabile cu fiorturile de provenienţă folclorică, dar şi cu rafinatul stampelor japoneze. Fred Popovici revine în final la ritmurile dinamice, de joc, de data aceasta în formule contrapunctice, combinate cu flageolete şi alte tehnici instrumentale, sfârşind totuşi prin a plana în zone transcendentale.

O partitură cu conotaţii paratextuale a fost *Cvartetul nr. 3, „Play Strindberg*" de Ivana Stefanovič. Construită din patru mişcări, lucrarea începe interiorizat, cu unisonuri cantabile şi tendinţe onirice, în care auzim parcă ecoul versurilor strindbergiene: „a înţelege tăcerea,

https://biblioteca-digitala.ro

înseamnă a înţelege muzica însăşi...". Partea mediană poate fi considerată drept *compozită*, dat fiind că aduce în prim-plan, cu eleganţa recunoscută, pe lângă ritmurile pizzicate ale instrumentelor, *aluzii* la parcursul cantabil, translucid, al viorii din *Noaptea transfigurată* de Schönberg, la cantabilitatea cu accente incisive din muzica lui Sostakovici sau la parodia ritmurilor de marş din simfoniile mahleriene. După un fragment bine ritmat şi foarte succint, muzica revine la unison şi la cantabilitate, desfăşurându-se în progresii arpegiate, de la registrul grav spre registrul supra-acut, aidoma Preludiului la *Aurul Rhinului.*

Ultima piesă din programul cvartetului „Florilegium" a fost *Ulysse*, pentru cvartet de coarde, pian (Adriana Maier) şi clarinet (Emil Vişenescu), de Octavian Nemescu.

Paratextualitatea constituie una dintre modalităţile sale de compoziţie, aplicabilă şi în cazul acestei muzici, datând din 1973. Ca în multe dintre opusurile sale, Octavian Nemescu optează şi aici pentru simplitatea şi puritatea intervalică, folosind mediul electronic ca fond arhetipal al întregii construcţii, cu susur de ape şi ţîrîit de greieri. Zgomotele străzii violentează ritmurile repetitive ale clarinetului, dar şi motivul destinului din *Simfonia a V-*a de Beethoven, ce revine leit-motivic, ca o temă cu variaţiuni: cu citate autentice, deformate, prelucrate sau perturbate de rumoarea dintr-o Gară de pildă, când pe bandă se aude melodia „Glasul roţilor de fier"! Banda şi instrumentele *live* creează un amalgam sonor, în care realul şi virtualul coincid, derutând percepţia omului obişnuit. Această „eternă reîntoarcere" la surse, dar şi la unele motive esenţiale din istoria muzicii, se încheie cu o pedală prelungă, alcătuită din armonice naturale în care sunt incizate reverberaţii de clopote...Rumoarea şi zgomotele nu au reuşit să sufoce puritatea intrinsecă a esenţei spirituale.

https://biblioteca-digitala.ro

În seara aceleiaşi penultime zile, studioul ”Mihail Jora” al Radiodifuziunii a găzduit concertul-spectacol ai căror protagonişti au fost Dan Dediu şi Valentina Sandu-Dediu. Prin ciclul *Idile şi Guerille*, compozitorul Dan Dediu a dorit să omagieze, „atemporal” o serie de „femei excepţionale din patrimoniul occidental: Dulcineea lui Cervantes, Beatrice, a lui Dante, Ofelia lui Shakespeare, Grätchen etc.”. Cum era şi firesc, pentru fiecare dintre „omagiate” Dan Dediu a imaginat linii ritmico-melodico-armonice diferite: de la cele delicat-cantabile, cu trimiteri la simplitatea genuină a muzicii lui Satie (Dulcineea) -, la incisivitatea tensionată a ritmurilor şi pasajelor acordice mordante, repetate într-un perpetuum mobile cromatic, pentru inserturile de Guerrilla - ce presupune o „stare de harţă, între două personaje arţăgoase”; de la armoniile fluide, volatile, schiţând natura aeriană a Ofeliei, la dinamica ritmurilor eterogene, jucăuşe, cu efecte percusive realizate de către cei doi interpreţi, prin bătăi din palme repetate, pentru Grätchen.

A urmat *Un bestiar mitologic pentru vioară şi pian* la redarea căruia a contribuit, pe lângă excelenta pianistă care e Valentina Sandu-Dediu, violonista de mare profunzime şi subtilitate, colaboratoare constantă a lui Dan Dediu, Diana Moş. Compozitorul a ales „şase fiinţe fantastice aparţinând diferitelor mitologii europene”, pentru a le „portretiza muzical”: *Grifonul, Inorogul, Mandragora, Sfinxul, Hipogriful* şi *Dragonul.*

Grifonul – fiinţă hibridă „leu-vultur” – îşi dezvăluie dualitatea din contrastele ritmico-expresive permanente ale viorii şi pianului, prima „dedându-se” la acrobaţii ritmice, cel de-al doilea afundându-se în registrele mediu-grav, ca într-o joacă de-a „frumoasa şi bestia”. In *Inorog*, Dan Dediu „accentuează puritatea şi nobleţea nostalgică” prin intensificarea liniilor melodice şi a stărilor interiorizate, cu tendinţe spre alunecarea în ireal, ca în anumite pasaje din *Impresiile din copilărie* ale lui Enescu. E, poate, cea mai fermecătoare pagină a *Bestiarului*.

https://biblioteca-digitala.ro

Debutând cu un ritm de joc popular la ambele instrumente, „toxicitatea" recunoscută a *Mandragorei* e redată printr-o agresivitate ritmică şi „crispări subite ale viorii". În contrast cu caracterul lui sarcastic, terifiant, *Sfinxul* lui Dan Dediu „prezintă un calm ireal" redat de lirismul cantabil al viorii, tinzând spre starea onirică. *Hipogriful* re-aduce în aenţie o altă fiinţă-hibridă – o combinaţie , dintre cal şi grifon, de unde „pendularea între trap şi zbor", cu arpegieri ample la pian şi sonorităţi acute, filigranate, la vioară. *Dragonul* - piesa cea mai dificilă tehnic – a părut o re-lectură a *Sonatei* de Franck sau a *Sonatei a II-a* pentru pian şi vioară de Enescu, într-o scriitură complexă, spectaculoasă! A fost una dintre serile electrizante, atât datorită calităţii lucrărilor, cât şi interpretărilor magistrale! Dovadă, ovaţiile îndelungi, în urma cărora, Diana Moş şi Valentina Sandu-Dediu au oferit publicului, ca Bis, piesa *Hipogrifonul*.

După ce „am auzit ce nu am mai văzut", după ce am văzut ceea ce auzim mereu – *Homo Videns* -, după ce ne-am „detoxifiat" stând „pe canapea", alături de Barrie şi Barbie, după ce ne-am lăsat *Sedu* (şi) de *Cânt* (ul) sirenelor contemporane, după ce ne-am strecurat prin culisele *do-mi-no*-ului şi am oscilat între...*Idile şi*... *Guerrille*, a sosit timpul *Călătoriei* finale, *în irealitatea imediată - summum* de imaginaţie, creativitate, nonconformism, libertate de expresie a *fiinţei totale*, dar şi temă de meditaţie asupra cugetării brâncuşiene: „Când nu mai eşti copil ai murit de mult"!

https://biblioteca-digitala.ro

Concepută vizual de către artista plastică Raluca Ghideanu, în ambianţa Palatului Mogoşoaia, „Călătoria” a constituit prilejul ideal de a

ne

întâlni cu noi înşine, de a re-descoperi copilul din noi, echivalent al ...*Sării în bucate*!

Sarea în bucate...muzicale s-a numit de altfel şi prima descindere, chiar în *Cuhnia* Palatului Mogoşoaia, unde ne aşteptau

https://biblioteca-digitala.ro

„preparate cu reţete originale” de Raluca Ghideanu, după o idee a lui Sorin Romanescu şi unde, bucătar-şef a fost Paul Dunca, iar *bucătari muzicali*, Sorin Romanescu şi Irinel Anghel. Diferitele recipiente şi ustensile specifice oricărei bucătării – răzătoare, castroane de lemn şi metal, crătiţi, linguri, polonice, teluri, sticle, borcane, cutii etc. – utilizate cu o anume ritmicitate eterogenă, contrapunctic, cu maximă concentrare şi...îndemânare, de către Irinel Anghel şi Sorin Romanescu - fie pentru a cerne mălaiul sau făina, fie pentru a curăţa

ştiuleţii de porumb, pentru a bate albuşurile de ou sau pentru a mixa diferite alte produse culinare, necesare unei supe de exemplu -, deveneau, automat, *instrumente de percuţie*! Sunetele sau, mai bine-zis, „bruitismele” pe care le produceau, se amplificau, accelerându-se, în aceeaşi măsură în care mişcările scenice ale bucătăresei jucăuşe/ghiduşe - Irinel Anghel -, cu şorţuleţ şi aripioare albe, de înger, se complexificau, fiind însoţite şi de mediul electronic supravegheat de Sorin Romanescu. Vocalize, frânturi de cântec de leagăn, melodii simple, candide, venite din „irealitatea imediată” (!), fredonate cu nonşalanţa caracteristică de către Irinel Anghel, au pregătit saltul către...„desertul” aşa-numit, „prăjitura sufletului”!

Într-un crescendo mereu mai intens şi mai alert, ritmurilor percusive li s-au alăturat ritmurile de jazz vocal ale lui Irinel Anghel, care continua să improvizeze – mişcări şi sunete – cu vădita bucurie a jocului. Efectul acestei construcţii grandioase, insolite, fermecătoare, „zidită” din banalităţi cotidiene a fost cel scontat: la sfârşit, chipurile spectatorilor erau iluminate de o fericire lăuntrică, pe care nu crezuseră

https://biblioteca-digitala.ro

sau *nu ştiuseră* că ar putea s-o obţină din gesturile şi lucrurile aparent cele mai neînsemnate...

Consecinţa firească a minunilor pe care le poate face „sarea-n bucate...muzicale", a fost să ne refugiem în mijlocul Naturii pentru a vedea şi auzi „*Ce ne spune pădurea*"?

Răspunsul ni l-a dat ansamblul de percuţie *Game* condus de Alexandru Matei, prin concertul organizat în interiorul pădurii Complexului Mogoşoaia, imediat după... dejunul din *Cuhnia* Palatului Brâncovenesc! Limbajul păsărilor s-a contopit cu limbajul instrumentelor de percuţie şi cu vocea tenorului

Christian Alexandru Petrescu, dar şi cu „duhul" pieselor scrise special pentru acest moment: *The Big Chasm* de Ivan Brkljacič – o combinaţie de fragmente ritmice însoţite de strigături repetitive, pe fond de tobe şi clopoţei, ca şi când ar fi venit din „marea prăpastie"; *Duhul pădurii* de Vladimir Scolnic – o frescă sonoră a Naturii, în care compozitorul a suprins, cu

https://biblioteca-digitala.ro

ingeniozitatea-i recunoscută şi simţul construcţiei armonioase, expresive, câteva dintre „glasurile” din adâncul pădurii, din miezul pământului şi din înaltul cerului (tunetele bunăoară), antrenând întregul ansamblu de percuţie. Foşnete, rumoare, voci de sălbăticiuni şi de păsări de noapte, au format un nucleu polisemantic şi policolor în care ne-am regăsit ca *parte* a esenţelor primordiale încifrate în „Magna Mater”!; *Valsul Caşcavalului* de Christian Alexandru Petrescu - splendidă parodie a fabulei *Corbul şi Vulpea* de La Fontaine, în care compozitorul a fost solist, dirijor şi actor, purtând o mantie neagră şi o pălărie roşie cu pene. Vorbirea cântată, insinuantă, salturile intervalice...periculoase, sugerând poate schimbul de replici maliţioase dintre cele două vietăţi,

scara sprijinită de unul dintre copacii din pădure, pe care s-a caţărat cântând/recitând compozitorul-interpret, ca să nu mai vorbim despre participarea inventivă şi „dăruită” a ansamblului *Game* la iureşul acestui spectacol al intelectului şi fanteziei au contribuit la crearea unui *comic de situaţie* molipsitor.

https://biblioteca-digitala.ro

Ultima „ştire” pe care ne-a spus-o pădurea, în ultima zi a SIMN, a fost cea despre *Copacul* Doinei Rotaru, văzut prin prisma versurilor lui Nchita Stănescu! Un copac care cântă, vorbeşte, se tânguieşte; un copac din care izvorăsc incantaţii magice, ale cărui frunze iau chipul poetului şi ale cărui ramuri prelungesc braţele sale; un copac a cărui sevă dăinuie regenerându-se după fiecare cădere în moarte, tot aşa cum fiinţa poate renaşte, după adormirea „întru Domnul”, la simpla auzire a unui *Cântec de leagăn*...maramureşean...

E pentru prima oară când Doina Rotaru a gândit o lucrare de asemenea anvergură şi complexitate vocal-instrumentală. Ritmuri incantatorii, primitive, ale tobelor, se înteţesc ori se diminuează, înglobând în devenirea lor motive orientale – cînd actriţa Viorica Vătămanu recită versurile: „când eram tânăr mă asemănam unui Zeu indic...” -, ritmuri precipitate, redate de percuţia cristalină, atunci când poetul „aleargă în cerc, apoi în spirală...”, ritmuri metalice, ca de fierăstrău, asemenea tăişului gândului transgresând materia – când e vorba despre metamorfozarea cuvintelor poetului în „nişte frunze” şi

https://biblioteca-digitala.ro

despre schimbarea planetei...-, simplitatea unui cântec fluierat de Alexandru Matei înainte de a se auzi cântecul de leagăn, cu duioşia, dar şi cu melancolia şi dramatismul lui, subliniate de sunteul unui fluier arhaic au format „eşafodajul" pe care s-a înălţat *Copacul vieţii*, între naştere-moarte-regenerare şi reintegrarea în Cosmos... De data aceasta realitatea s-a auto-proiectat, pe sine, din sine, confirmând ideea filosofilor antichităţii greceşti, că e de ajuns să gândeşti şi să-ţi imaginezi, pentru a înfăptui.

De pe pământ am coborât în *Lapidarium*, precum Orfeu în Infern, pentru a „găsi bolta cerească sub pământ", spectacol muzical imaginat de compozitoarea Elena Apostol, pentru categoria „Habar nu am ce e asta"! În ambianţa relicvelor arhitectonice pe care le adăposteşte *Lapidarium*-ul Complexului brâncovenesc, glasurile Grupului vocal *Accoustic* dirijat de Daniel Jinga au făcut să răsune pereţii boltiţi ai pivniţei datând din secolele XVII-XVIII, de armoniile arhaice, bizantine, polifonice, modale, moderne şi contemporane, în cele mai variate tehnici de cânt - de la vorbirea cântată, la şoapte, efecte percusive, combinaţii de contrapunct şi eterofonie - ale piesei Elenei Apostol pe versurile poetei canadiene Margaret Atwood. Remarcabile ştiinţa, ingeniozitatea, nervul, simţul construcţiei şi talentul componistic ale foarte tinerei autoare; remarcabile, de asemenea, flexibilitatea şi abilitatea grupului coral *Accoustic* de a trece de la o tehnică vocală la alta, de la o expresie la alta sau de la o stare de spirit la alta, cu precizie şi extraordinară muzicalitate.

https://biblioteca-digitala.ro

Din *Lapidarium* am revenit în pădure, în vecinătatea Cavoului Familiei Bibescu, unde Mihaela Vosganian ne-a atras în mrejele unei „meditaţii dinamice”, într-un spectacol regizat de Anda Cruceanu şi interpretat de grupul *Inter-Art*. Şi, dacă în *Locurile de putere ale Doamnei Albe*, semnele, simbolurile şi semnificaţiile aveau un aer *esoteric*, iniţiatic, cu sensuri subtile, subînţelese, în *Meditaţia dinamică*, simbolurile au fost mai fruste, *exoterice*, şi-au dezvăluit semnificaţiile explicit, prin gesturi, costume din timpuri imemoriale şi mişcări ritualice. Mihaela Vosganian şi Arminé Vosganian au oficiat începutul meditaţiei, tutelat de ritmuri şi sonorităţi extra-europene – poate africane -, într-un crescendo, în al cărui amalgam distingeam ţipete de păsări, sălbăticiuni şi fiinţe primitive, înfrăţite cu

https://biblioteca-digitala.ro

vegetaţia luxuriantă a junglei ori savanei. Mediul acesta arhaicizant a persistat chiar şi după inserturile de vocalize cultivate, de frânturi din muzica intepretată în cluburile occidentale sau din cântecele de leagăn europene, ilustrând încă o dată gustul pentru *interferenţe* muzical-culturale al Mihaelei Vosganian. Dar, după un moment de linişte, ca o suspensie, ca o breşă în imuabilitatea temporală, platforma de deasupra scărilor pe care staţionau încă, în poziţie de lotus, Mihaela şi Arminé Vosganian a fost invadat de un fel de entităţi superioare, înveştmântate în pânze albe, ca nişte sacerdoţi sau îngeri. Ţinându-se de mână, ele au început un dans simbolic, *euritmic*, cu mişcări circulare şi trupuri oarecum contorsionate, ca în dansurile sacrificiale, în timp ce Mihaela şi Arminé, în costume mulate, sugerând goliciunea trupului, şi-au continuat dansul lor păgân, ritualic, iuţindu-şi mişcările însoţite de strigăte primitive, ca într-o încercare de exorcizare, dar şi de „reactualizare a timpul mitic, al plenitudinii primordiale."[21] Un insert percusiv diafan induce starea de *catharsis*, un ceas străvechi marchează scurgerea timpului şi facilitează apariţia unui „mesager" al entităţilor superioare, care învăluie cu mantia lui albă întregul grup de dansatori şi interpreţi muzicali, într-un gest mântuitor...

[21] Cf. Eliade, Mircea, *op. cit.*, p. 90.

https://biblioteca-digitala.ro

Punctul final al SIMN a fost pus tot de Irinel Anghel, de data aceasta pe Terasa de pe malul lacului Mogoşoaia, unde, împreună cu chitaristul Sorin Romanescu a transformat în realitate epoca Serenadelor – acum, „pe teme false şi alte iluzii pentru voce cu corp de femeie şi menestrel electric”!

Una dintre terasele (unul dintre pridvoarele) din spatele Palatului Brâncovenesc i-a servit acestei cutezătoare, admirabile *vânzătoare de vise*, Irinel Anghel – costumată în rochie albă de mireasă, purtând o coroniţă din conuri de brad aurite pe frunte - drept „balcon”, în care *să cânte* şi să aştepte *să i se cânte* serenade ... medievale ... sau... romantice...

Leit-motivul său a fost „LOVE, *This is my song*...”, a cărui puritate auroralã a reverberat pe întinderea apei şi dincolo de ea, în eternitate, dar şi profunzimile de cuget celor care au trăit timp de 9 zile „o experienţă colectivă unică...” , pe o *Insulă a fericirii,* în afară de timp şi de spaţiu, într-o stare de imponderabilitate...

Aş spune că alternarea între sacru-profan, între derizoriu-metafizic, între comic şi grav, între tradiţional şi extravagant a fost *principiul* ce a stat la baza întregii Săptămâni a Internaţionale a Muzicii Noi. Cred însă că însăşi această *dualitate* permanentă între contrarii a

https://biblioteca-digitala.ro

avut scopul de a ne atrage atenţia asupra *dualităţii* naturii umane, a vieţii în sine şi a Universului, niciodată unidirecţională şi, de aceea, neputând fi niciodată încorsetată sau limitată la un aspect sau altul al existenţei - cu atât mai puţin *când e vorba despre creativitate.*

Şi, dacă ar fi să caut o definiţie a personalităţii celor două directoare artistice – compozitoarele Irinel Anghel şi Mihaela Vosganian – aş alege dictonul extras din *Eneida* lui Vergilius: *Fortuna audaces juvat – Soarta/norocul îi ajută pe cei îndrăzneţi*. Prafrazând, aş spune că, datorită îndrăznelii unor asemenea fiinţe omenirea a avut dintotdeauna şansa supravieţuirii...

FOTO: Mihai Cucu, Raluca Ghideanu

https://biblioteca-digitala.ro

Ciprian Măceşaru in dialog cu Irinel Anghel

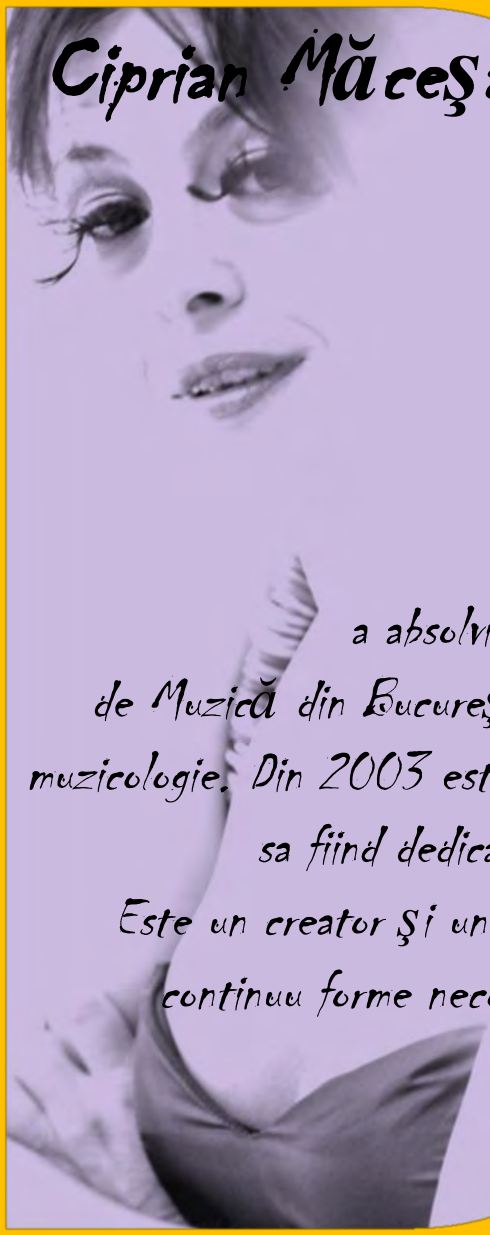

„Cred că am venit
pe lume ca sa mă joc."

Irinel Anghel (n. 1969) a absolvit Universitatea Naţională de Muzică din Bucureşti, secţiile compoziţie şi muzicologie. Din 2003 este doctor în muzică, teza sa fiind dedicată Muzicii suprarealiste. Este un creator şi un performer ce explorează continuu forme neconvenţionale de exprimare artistică.

https://biblioteca-digitala.ro

Nu se poate stabili într-un loc pe care să şi-l revendice, fiind îndrăgostită de toate experienţele ce se pot deschide pornind din clipa prezentă, din ACUM.

În ultimii doi ani se dedică performance-urilor interdisciplinare, creând experienţe la intersecţia muzicii cu mişcarea, cu imaginile, cu obiectele, alegându-şi parteneri în funcţie de necesităţile proiectelor, de la muzicieni de prestigiu ai scenei româneşti şi internaţionale, la colaboratori din afara domeniului artistic.

Este director artistic al Festivalului Săptămâna Internaţională a Muzicii Noi.

https://biblioteca-digitala.ro

Ciprian Măceșaru: Dragă Irinel, descrie-ne, te rog, parcursul tău artistic, de la primele tale compoziții până la spectacolele pe care le realizezi în prezent. Poți numi punctele importante ale acestui traseu?

Irinel Anghel: Cred că din acest parcurs am învățat cel mai mult că totul este supus schimbării. Că eu cea de azi nu sunt și nu am cum să fiu cea de ieri. Că tocmai de aceea drumul este fascinant. Nu ai cum să te plictisești. Te descoperi și te reinventezi continuu, aflând că nu știi nimic și lăsând astfel spațiu pentru tot ceea ce poți primi. Am avut întotdeauna o dorință, o nevoie de schimbare în plan creativ, artistic. Nu am creat rețete pentru că nu am putut sta într-un loc. Și asta nu pentru că nu mi-am găsit locul, ci pentru că învăț mereu să dau drumul la tot ceea ce fac și să-mi dau voie să

https://biblioteca-digitala.ro

experimentez o altă latură a ființei mele. Pare a fi cale lungă între compozițiile scrise în perioada facultății și ceea ce ofer acum. Scriam foarte multe note... Acum fac desene, fac *dream design* și cânt foarte mult. Am studiat pianul timp de douăzeci de ani și acum cânt cu vocea, dansez, mă joc în scenă și în viață. Am terminat două facultăți muzicale, două masteruri și un doctorat în muzică și acum improvizez *sound food* în bucătăria palatului MogoȘoaia, cânt electro-serenade, fac artă de intervenție publică, dau spectacole în pădure, pe acoperiș, creez spații de joacă cu sunete pentru oameni mari. Artiștii cu care am interacționat m-au incitat mereu în a primi noi și noi influențe. Ei au fost catalizatori ai schimbărilor pe care le-am traversat. În prezent, eu sunt partitura propriilor

https://biblioteca-digitala.ro

mele creații muzicale sau / și extra-muzicale. Contactul direct pe care îl am cu cei cu care lucrez este de maximă importanță. Mi-am găsit un partener muzician - Sorin Romanescu, cu care am senzația că pot încerca orice. Am găsit un scenograf - Raluca Ghideanu - care mă însoțește peste tot și un performer-dansator - Paul Dunca - ce mă surprinde de fiecare dată prin capacitatea lui de conectare la ceea ce simțim în scenă, oricare ar fi aceea. Am un director-partener in organizarea SIMN - compozitoarea Mihaela Vosganian cu care pot materializa multe proiecte. Toți sunt oameni liberi în interiorul lor, cărora le place să se joace frumos.

https://biblioteca-digitala.ro

C.M.: Cum ai numi spectacolele pe care le realizezi acum? Ce sunt ele?

I.A.: Nu știu ce sunt. Și nici nu vreau să încerc să pun etichete. Ar trebui oricum să inventez foarte multe. Sunt experiențe care invită creativitatea să ne traverseze eliberată de modele învățate. Sunt fantezii care dizolvă granițele dintre scenă și viață, dintre profunzime și frivolitate, dintre artiști și public, dintre spontaneitate și cerebralitate.

C.M.: Încerci prin aceste spectacole să dezinhibezi spectatorii, sunt spectacole provocatoare, ludice și spirituale. Care sunt lacătele interioare pe care vrei să le spargi?

I.A.: Încerc mai întâi de toate să îmi aduc bucurie. Dacă îmi aduc mie bucurie știu că o pot aduce și altora. Bucuria e molipsitoare. Entuziasmul e

https://biblioteca-digitala.ro

molipsitor. Curiozitatea este semn de vitalitate. Probabil că dacă se întâmplă ca spectacolele mele să provoace, să miște, să dezinhibe ceva, asta se întâmplă natural. Fiecare își trăiește experiența așa cum poate și cum dorește. Lacătele sunt doar în mintea noastră. Ele pot fi descuiate și cu un zâmbet. Da, cred că e atât de simplu.

C.M.: Unde crezi că duce exercițiul tău spiritual, care e scopul său? Ori importantă e călătoria?

I.A.: Călătoria e scopul. Suntem doar "vizitatori pe Pământ"... ☺ Cred că am venit aici ca să învățăm să ne bucurăm, să ne jucăm. Uneori uităm asta și luăm totul în serios sau ne luăm în serios. Mi-am dat seama târziu de acest lucru. Și este firesc, deoarece peste tot, în jurul nostru suntem îndreptați

https://biblioteca-digitala.ro

în direcție opusă. Trebuie doar să ai curaj să mergi pe contrasens. Asta am încercat să fac şi în ultimii ani la Săptămâna Internaţională a Muzicii Noi, festivalul din luna mai al Uniunii Compozitorilor.

C.M.: Vorbeşte-ne acum puțin despre relația ta cu literatura. Știu că întotdeauna ai fost interesată de avangardiști și de suprarealiști, și nu numai de ei.

I.A.: Suprarealismul mă fascinează în continuare pentru că "disturbă" ordinea aşa-zis "normală" a lucrurilor. Ce e însă real? Dacă încercăm să răspundem ne încurcăm rău. Sunt îndrăgostită de lumea lui Borges, de Boris Vian... Când l-am descoperit pe Boris Vian a fost ca și cum m-aș fi întâlnit cu mine însămi. Dintotdeauna mi-a plăcut să inventez lumi. ParadoXphere, DreamCity, Magicland... sunt tărâmuri unde imaginația nu are

https://biblioteca-digitala.ro

limite. Acolo trăiesc...☺ Și peste tot... Spectacolele mele sunt ferestre deschise către viața noastră secretă. Probabil că, ușor-ușor, ea va ieși la iveală, va deveni asumată și atunci nu vom deschide doar câte o fereastră, ci chiar "porțile cetății". Și de fapt atunci vom realiza că nu există nici o cetate, nici un zid, nici o barieră. Visez la spectacole cu macarale care ridică și coboară muzicieni ce cântă în plutire, la o operă-cabaret produsă la circ, cu animale, muzicieni și trapeziști, la concerte pentru pian cu baldachin...☺ Mi-ar plăcea să am un teatru privat sau un centru de artă experimentală în care să curgă creativitatea de la artiști către public, și invers. Pe de altă parte știu că toate lucrurile sosesc la timpul lor. Și ele sosesc.

https://biblioteca-digitala.ro

Chiar pentru anul 2012 am propus suprarealismul ca tema a festivalului SIMN... este un spaţiu creat imaginaţiei, dreamdesignului, curajului de a schimba unghiurile din care privim aşa zisa realitate, de fapt convenţiile sociale şi culturale, pentru a realiza cât de liberi suntem de fapt în a le depaşi... Tema festivalului viitor oferă astfel o ocazie de experimentare a libertăţii interioare a fiecărui artist. Şi pentru asta arta suprarealistă este un exerciţiu bun... ☺

C.M.: De unde acest chef nebun din ultima perioadă de a te întoarce spre magia copilăriei, spre acel Magicland, spre Dreamcity sau Irealitatea Imediată după cum ţi-ai numit "tarâmurile" pe care le propui pentru spectacolele tale şi pentru Săptămâna Muzicii Noi?

https://biblioteca-digitala.ro

I.A.: Am avut o revelație. De multe ori mi-am pus întrebarea de ce am venit eu pe lume? Răspunsul mi-a venit simplu, dar cu forță: "Ca să te joci!" E greu de crezut și aici stă dificultatea acestei alegeri pentru oricine își pune această problemă. Ca să te joci trebuie să devii, chiar și pentru un moment, "Mr. sau Mrs. Nobody" într-o lume care te îndeamnă să fii "Somebody"...ca în poemul lui Emily Dickinson:

"I'm nobody! Who are you?
Are you nobody, too?
Then there's a pair of us--don't tell!
They'd banish us, you know."

https://biblioteca-digitala.ro

Mulţumim tuturor celor care au sprijinit această ediţie a festivalului:

co-organizatori, producători, parteneri, parteneri media, artişti, prieteni, voluntari !

Sperăm să colaborăm şi în viitor, mai ales că în 2012 spectacolul se extinde, imaginaţia este provocată să intre în plin "suprarealism" pe poarta creativităţii, a jocului, a bucuriei de "a ieşi în lume" cu noi experienţe şi provocări !

https://biblioteca-digitala.ro